

**Betegek
Egyesülete**

**CISZTÁS FIBRÓZIS
esetén
igényelhető
szociális ellátások
és kedvezmények
2023 évben**

utolsó módosítás dátuma: 2023.02.14.

www.cisztasfibrozis.hu

Cisztás fibrózis esetén igényelhető szociális ellátások és kedvezmények

Kedves Betegtársak és kedves Szülők!

Ez a gyűjtemény azért jött létre, mert szükségét éreztük, hogy legyen egy olyan gyűjtemény, ami bármikor elővehető emlékeztetőként. Bízunk benne, hogy hasznos lesz mindenki számára és útmutatóként szolgál a néha bonyolultnak tűnő ellátási rendszer kiismerésében. Alapjául, a négy éve megírt gyűjteményünk szolgált, mely 2019-ben az első Gárdonyban megrendezett „*CF Nagyokos – Tanuljunk egymástól*” rendezvényünk alkalmára készült, ki lett bővítve, és aktualizálva lettek benne a változások. Tervezzük, hogy ezt a gyűjteményt évente mindig frissítjük, vagy ha változás áll be egy ellátásnál, esetleg bővül az elérhető kedvezmények köre. Érdemes figyelni a honlapunkat, a változásokra mindig felhívjuk a figyelmet. Fontos még, hogy egymást segítsük, betegtársak, szülők, osszák meg a tudásukat, vagy akár ezt a gyűjteményt, hogy mindenkihez elérjenek ezek az információk.

Tartalom

- Rokkantsági ellátás, rehabilitációs ellátás és rokkantsági járadék
- A 2023. évi tizenharmadik havi ellátás
- Pótszabadság
- Magasabb összegű családi pótlék (gyermek és felnőtt esetén)
- Fogyatékosági támogatás (említés szintjén)
- Súlyos fogyatékosági adókedvezmény
- Családi adókedvezmény
- Közgyógyellátás
- Évi egyszeri gyógyszersegély
- Utazási költségtérítés
- Tartósan beteg gyermek ingyenes étkezése
- GYOD - Gyermek otthongondozási díja
- Ápolási díj
- Védendő fogyasztók
- A vállalkozókat megillető kedvezmények
- Egyéb családtámogatások 2023-ban

Rokkantsági ellátás, rehabilitációs ellátás és rokkantsági járadék

Minden betegnek ajánlom, hogy gondolja át, hogy melyik ellátás az, amelyik megfelelő lehet számára. Érdemes EGYÜTTESEN figyelembe venni az alábbi szempontokat, mint: **a beteg állapotát, terhelhetőségét, képességeit és a várható egészségi kilátásait**. Nagyon sokan nem számolnak a felsoroltakkal, vagy csak 1-2 szemponttal. Például egy rossz/nagyon rossz állapotban lévő beteg úgy gondolja, hogy „igen, menni fog akár a 8 órás munka”, és nem számol az egészsége progressziójával, majd miután nem sikerül megszereznie a 3 év munkaviszonyt, a családtagjai eltartására szorul. Sajnos nagyon sok ilyen esettel találkoztam az elmúlt évek során, és mikor megkérdezték, hogy mit tehetnének, én már csak az elszalasztott lehetőségeket tudtam felsorolni. Én mindenképpen ajánlom azt, hogy: mérlegeljenek! Az elmúlt évek tapasztalatai alapján, úgy érzem fontos, hogy munkavállalás előtt a beteg kérje ki a kezelőorvosa véleményét. Úgy gondolom, hogy aki rosszabb állapotban van, érdemes megszereznie a védőhálót (rokkant ellátás, rehabilitációs ellátás), hogy egy esetleges gyorsan romló egészségi állapot esetén, ne maradjon ellátás nélkül. Emellett munkavállalás nincs kizárva, ugyanúgy dolgozhat mellette a beteg. Alább felsorolom a lehetőségeket.

Rokkantsági járadék

Nagyon sokan keverik a *rokkantsági járadék* és a *rokkantsági ellátás* fogalmát. Ebben az összefoglalóban tisztázom a kettő közötti különbséget és elemzem a 2021-ben érvényes szabályokat.

Rokkantsági járadékra az jogosult, aki a 25. életéve betöltése előtt keletkezett egészségkárosodása legalább 70 százalékos mértékű és nyugellátásban, baleseti nyugellátásban, megváltozott munkaképességű személyek ellátásban nem részesül. (Vagyis a rokkantsági járadék NEM folyósítható együtt a rokkantsági ellátással.)

A rehabilitációs hatóság, vagy a jogelődje által kiállított szakvélemény/szakhatósági állásfoglalás a soron következő felülvizsgálat időpontjáig minősül érvényesnek.

Nem akadály a rokkantsági járadék megállapításának, ha az igénylő után családi pótlékot folyósítanak, továbbá az sem, ha a kérelmező munkaviszonyban, egyéb munkavégzésre irányuló jogviszonyban áll.

A rokkantsági járadék megállapításának **nem** feltétele, hogy az igénylő szolgálati időt szerezzen. Munkát vállalni kereseti megkötés nélkül lehetséges! A rokkantsági járadék összege meghatározott összegű, 2023. január 1-től 53.880 forint.

(Ezt az ellátást szerzik meg általában a legnehezebben a CF-es betegek, mert ehhez a kategóriához, már komoly egészségkárosodás kell 70%, s ha ez az egészségkárosodás 25. életév betöltése után lett megállapítva, már nem lesz rá jogosult a beteg.)

A komplex felülvizsgálathoz mellékelt beutalót a háziorvosnak kell kitöltenie, a zárók és az ambuláns jelentések, egyéb leletek alapján!

Rokkantsági ellátás

Ki jogosult rokkantsági ellátásra		Rokkantsági ellátás mértéke
Kategória	Jogosultság feltétele	
B2 kategória	Egészségi állapota 51 és 60 százalék között van, de mégsem javasolható számukra a rehabilitáció egészségügyi kockázatok vagy egyéb komplex körülmények miatt.	Havi átlagjövedelem 40%-a
C2 kategória	Egészségi állapota 31 és 50 százalék között van, de mégsem javasolható számukra a tartós foglalkozási rehabilitáció egészségügyi kockázatok vagy egyéb komplex körülmények miatt.	Havi átlagjövedelem 60%-a
D kategória	Egészségi állapota 1 és 30 százalék között van, és kizárólag folyamatos egészségügyi támogatást igényel.	Havi átlagjövedelem 65%-a
E kategória	Egészségi állapota 1 és 30 százalék között van, de egészségkárosodása olyan jelentős , hogy folyamatos egészségügyi támogatást igényel, mivel önellátásra nem vagy csak segítséggel képes.	Havi átlagjövedelem 70%-a

A rokkantsági ellátásnak viszont feltétele a biztosításban töltött meghatározott idő.

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól szóló 2011. évi CXCI. törvény (Mmtv.) szerint:

2. § (1) Megváltozott munkaképességű személyek ellátásaira jogosult az, akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű (a továbbiakban: megváltozott munkaképességű személy), és aki

a) a kérelem benyújtását megelőző

aa) 5 éven belül legalább 1095 napon át,

ab) 10 éven belül legalább 2555 napon át vagy

ac) 15 éven belül legalább 3650 napon át

a) Tbj. 5. §-a szerinti biztosított volt (a Tbj. 5.§ sorolja fel a munkavégzésre irányuló jogviszonyok típusait a munkaviszonytól a közszolgálati jogviszonyokon át a vállalkozási és hasonló tevékenységekig);

b) keresőtevékenységet nem végez és

c) rendszeres pénzellátásban nem részesül. (A fogyatékosági támogatást nem sorolja fel az 1993. évi III. törvény 4.§ (1) bekezdés i) pontja a rendszeres pénzellátások között, így annak folyósítását a rokkantsági ellátásra tekintettel nem kell megszüntetni. A rokkantsági járadék folyósítását viszont meg kell szüntetni, ha az érintett rokkantsági ellátást kíván igénybe venni.)

(2) Az (1) bekezdés a) pontjában foglaltaktól eltérően biztosításának tartamára tekintet nélkül jár a megváltozott munkaképességű személyek ellátása annak,

a) 35. életévének betöltését megelőzően megkezdett iskolai tanulmányai alatt, vagy annak megszűnését követő 180 napon belül biztosítottá vált, és 30 napnál hosszabb ideig volt megszakítás nélkül biztosított volt (!!!),

(Ennél a pontnál engedjenek meg egy személyes gondolatot. Ezt a részt hívják „**vissza nem térő lehetőségnek**”, ezért szedtem vastagon. A törvény hagyott egy kikaput a tartósan betegeknek, fogyatékos személyeknek, hogy ha a tanulmányuk alatt, vagy befejezését követően 180 napon belül, 30 napnál hosszabb ideig (**tehát akár csak 1 hónapig**) megszakítás nélkül szereznek munkaviszonyt, beadhatják a kérelmet rokkant ellátásra (vagy rehabilitációs ellátásra). Ha ezt elmulasztják, onnantól kezdve 5 éven belül, **3 év egybefüggő munkaviszonyt kell felmutatnia!** Mondanom se kell, hogy ez egy rossz állapotú betegnél mennyire nehéz, vagy aki 18-20 évesen transzplantáció előtt áll, nem valószínű, hogy 3 éves munkaviszonyt fel tud mutatni, s addig is a szülei ellátására szorul, amíg ezt el nem éri. Kitűnő, jó állapotú betegeknel ez kevésbé lényeges, de egy rossz állapotú betegnél erősen javasolt, hogy éljenek ezzel a lehetőséggel.)

b) aki 2011. december 31-én rokkantsági nyugdíjban, baleseti rokkantsági nyugdíjban, rehabilitációs járadékban vagy az egészségkárosodott személyek szociális járadékaiban részesült.

(3) Az (1) bekezdés a) pontja szerinti biztosítási időbe be kell számítani

a) a biztosítás megszűnését követő táppénz, baleseti táppénz, terhességi-gyermekegészségi segély, csecsemőgondozási díj, gyermekgondozási díj, álláskereső támogatás folyósításának az idejét,

b) a rokkantsági nyugdíj, baleseti rokkantsági nyugdíj, rehabilitációs járadék, egészségkárosodott személyek szociális járadékai és megváltozott munkaképességű személyek ellátása folyósításának idejét,

c) a nyugellátásra jogosító szolgálati idő és nyugdíjalapot képező jövedelem szerzése céljából a Tbj. 34. §-a szerint kötött megállapodás alapján szerzett szolgálati időt, amennyiben a megállapodást 2011. december 31-ig megkötötték.

Rokkantsági ellátásra jogosult:

1) akinek egészségi állapota 51–60% között van (B2 kategória), és sem a foglalkozási rehabilitációja, sem a rehabilitálhatóság szociális szempontú vizsgálata alapján a rehabilitációja nem javasolt, továbbá akinek a foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható ugyan, vagy aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, viszont a kérelem benyújtása (vagy a felülvizsgálat) időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,

2) akinek egészségi állapota 31-50 % közötti (**C2 kategória**) és foglalkozási rehabilitációja nem javasolt, továbbá aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel, viszont a kérelem benyújtásának időpontjában az öregségi nyugdíjkorhatár betöltéséig hátralevő időtartam az 5 évet nem haladja meg,

(CF-ben a **C2 kategória a legoptimálisabb**, vagy akár az annál magasabb kategória.)

3) aki kizárólag folyamatos támogatással foglalkoztatható és egészségi állapota 1-30 % közötti (D kategória),

4) akinek egészségkárosodása jelentős és önellátásra nem vagy csak segítséggel képes, és egészségi állapota 1-30 % közötti (E kategória).

A komplex felülvizsgálathoz mellékelt beutalót a háziorvosnak kell kitöltenie, a zárók és az ambuláns jelentések, egyéb leletek alapján!

Rokkantsági és a rehabilitációs ellátás melletti munkavégzés:

Figyelem!

A rokkantsági ellátás és a rehabilitációs ellátás mellett 2021.január 01-től **korlátozás nélkül lehet keresőtevékenységet folytatni.**

Rehabilitációs ellátás

Ki jogosult rehabilitációs ellátásra?		Rehabilitációs ellátás mértéke 2021-ben
Kategória	Jogosultság feltétele	
B1 kategória	Egészségi állapota 51 és 60 százalék között van, és foglalkoztathatósága helyreállítható komplex rehabilitáció segítségével.	Havi átlagjövedelem 35%-a
C1 kategória	Egészségi állapota 31 és 50 százalék között van, és foglalkoztathatósága fenntartható tartós rehabilitáció segítségével.	Havi átlagjövedelem 45%-a

Rehabilitációs ellátásra jogosult az, a kérelem benyújtásakor a 15. életévét betöltött személy:

- aki rehabilitálható, ezen belül
- akinek foglalkoztathatósága rehabilitációval helyreállítható, és egészségi állapota 51-60% közötti (B1 kategória), vagy
- aki tartós foglalkozási rehabilitációt igényel és egészségi állapota 31-50% közötti (C1 kategória).

A rehabilitációs ellátás keretében a megváltozott munkaképességű személy jogosult:

- a) a rehabilitáció sikeres megvalósulása érdekében szükséges rehabilitációs szolgáltatásra, valamint

b) rehabilitációs pénzbeli ellátásra.

a) a kérelem benyújtását megelőző

- 5 éven belül legalább 1095 napon át,
- 10 éven belül legalább 2555 napon át, vagy
- 15 éven belül legalább 3650 napon át
az 1997. évi LXXX. törvény (Tbj.). 5. §-a szerinti biztosított volt;,

b) keresőtevékenységet nem végez és

c) rendszeres pénzellátásban nem részesül.

A C. / a) pontban foglaltak teljesülése nélkül is megállapítható a megváltozott munkaképességű személyek ellátása annak, aki 35. életének betöltése előtt megváltozott munkaképességűvé vált és 35. életének **betöltését megelőzően megkezdett iskolai tanulmányai alatt, vagy annak megszűnését követő 180 napon belül biztosítottá vált, és 30 napnál hosszabb ideig volt megszakítás nélkül biztosított,** illetve aki 2011. december 31-én az alábbi ellátásokban részesült : rokkantsági nyugdíj, baleseti rokkantsági nyugdíj, rehabilitációs járadék vagy az egészségkárosodott személyek szociális járadékai, VAGY fenti ellátások valamelyikére a jogosultságát megállapították, de a folyósítás 2011. december 31-én szünetelt.

A C. /a) pont szerinti biztosítási időbe be kell számítani :

- a biztosítás megszűnését követő a táppénz, baleseti táppénz, terhességi-gyermekágyi segély, csecsemőgondozási díj, gyermekgondozási díj, állskeresési támogatás folyósításának az idejét;
- a rokkantsági nyugdíj, baleseti rokkantsági nyugdíj, rehabilitációs járadék, egészségkárosodott személyek szociális járadékai és a - kivételes rokkantsági ellátás kivételével - a megváltozott munkaképességű személyek ellátása folyósításának idejét;
- a nyugellátásra jogosító szolgálati idő és nyugdíjalapot képező jövedelem szerzése céljából kötött megállapodás alapján szerzett szolgálati időt, amennyiben a megállapodást 2011. december 31-éig megkötötték; (Erről a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (Tbj.) 34. §-a rendelkezik.)
- a gyermekek otthongondozási díja és az ápolási díj folyósításának idejét.

A REHABILITÁCIÓS ELLÁTÁSBAN RÉSZESÜLŐ KÖTELES EGYÜTTMŰKÖDNI A REHABILITÁCIÓS HATÓSÁGGAL az alábbiak szerint:

- a rehabilitációs hatóságnál a rehabilitációs tervben meghatározott időpontban megjelenni,
- értesítési kötelezettségét teljesíteni,
- aktívan munkahelyet keresni,

a felajánlott rehabilitációs szolgáltatást, támogatott képzési lehetőséget elfogadni, a megfelelő munkahelyhez jutást elősegítő munkaerő-piaci programban részt venni, és a megfelelő

munkahelyre szóló állásajánlatot elfogadni, ide értve a közfoglalkoztatás keretében történő foglalkoztatást is.

Abban az esetben, ha az ellátásban részesülő a fent említett kötelezettségeit – neki felróható okból – nem teljesíti, az ellátás folyósítását 3 hónap időtartamra fel kell függeszteni a kötelezettségzegésről való tudomásszerzést követő második hónap első napjától. A felfüggesztés időtartama, az ellátásra való jogosultság időtartamába beszámít.

A folyósítás felfüggesztésének időtartamára folyósított rehabilitációs pénzbeli ellátást a felfüggesztés időtartamának lejártát követően folyósított ellátásból le kell vonni, vagy azt a rehabilitációs ellátás megszűnése, illetve megszüntetése esetén vissza kell követelni. A levonás legfeljebb a rehabilitációs pénzbeli ellátás 50%-áig terjedhet

Igénybenyújtás-formája

A megváltozott munkaképességű személyek ellátásait az erre rendszeresített nyomtatványon vagy elektronikus úrlapon lehet kérelmezni :

- a lakcím szerint illetékes megyei kormányhivatal megyeszékhely szerinti járási hivatalánál

A komplex felülvizsgálathoz mellékelni beutalót a háziorvosnak kell kitöltenie, a zárók és az ambuláns jelentések, egyéb leletek alapján!

Kiegészítés:

Januártól már nem tekinthető nyugdíjasnak a rokkantsági ellátásban részesülő munkavállaló

2023 január 1-jétől kedvezően módosult a megváltozott munkaképességű munkavállalók munkavállalását érintő szabályozás. A Munka törvénykönyve módosítása következtében 2023. január 1-jétől a rokkantsági ellátásban részesülő munkavállalók már nem tartoznak a nyugdíjas munkavállalók közé, így rájuk is a munkavállalókra vonatkozó általános szabályok vonatkoznak.

A szabályozás azt követően került a törvényhozók elé, hogy az alapvető jogok biztosa egy konkrét ügyben lefolytatott vizsgálatát követően úgy ítélte meg: hátrányosan érinti a rokkantsági ellátásban részesülő munkavállalókat a rájuk vonatkozó munkajogi szabályozás, ezért a foglalkoztatáspolitikáért felelős technológiai és ipari miniszterhez fordult, hogy a belügyminiszterrel együttműködve készítse el és kezdeményezze a munka törvénykönyve módosítását.

Az ombudsman jelentése szerint a jogalkotó eltérő élethelyzetben lévő társadalmi csoportokat (öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött és nem betöltött személyek) kezel azonos módon anélkül, hogy annak észszerű indoka lenne. Másfelől a szabályozás indokolatlanul tett különbséget a megváltozott munkaképességű munkavállalók között, hiszen a rehabilitációs ellátás mellett

munkát végzőkre nem a nyugdíjasokra vonatkozó, hanem az általános szabályok irányadók, azaz az ő esetükben a munkáltatónak már eddig is indokolnia kellett a munkaviszony felmondását, szükség esetén annak indokát is bizonyítani kell, emellett ők a többi munkavállalóval azonos módon voltak eddig is jogosultak végkielégítésre.

A Munka törvénykönyve a vizsgálat idején a nyugdíjas munkavállalók közé sorolta azokat a munkavállalókat is, akik rokkantsági ellátásuk mellett végeztek kereső tevékenységet. Ez a szabályozás az érintettekre nézve több szempontból is hátrányos következménnyel járt. Egyrészt a rokkantsági ellátásban részesülő munkavállaló munkaviszonyát munkáltatója – ahogy a nyugdíjasokét is – indokolás nélkül felmondhatta, ami meglehetősen bizonytalan helyzetet teremtett a munkaerőpiacon egyébként is kiszolgáltatott helyzetben lévő emberek számára. További jelentős hátrányt okozott, hogy a munkáltató felmondása, illetve jogutód nélküli megszűnése esetén – a nyugdíjasokhoz hasonlóan – ők sem tarthattak igényt a többi munkavállalót egyébként megillető végkielégítésre; ez pedig – különösen egy hosszú ideje fennálló munkaviszony esetén – akár komoly anyagi hátrányt is jelenthetett az érintett munkavállalónak.

Az alapvető jogok biztosa egy konkrét panasz kapcsán indított eljárást és vizsgálta a fent említett szabályozást. A Biztos az AJB-2640/2022. számú jelentésében rögzítette, hogy az egyenlő bánásmód követelményével összefüggésben visszásságot okoz és nem áll összhangban az ENSZ fogyatékkal élő személyek jogairól szóló egyezménye (CRPD) munkavállalást érintő rendelkezéseivel sem az a szabályozás, miszerint a rokkantsági ellátásban részesülő, az öregségi nyugdíjkorhatárt még be nem töltött személyek nyugdíjas munkavállalónak minősülnek, emiatt munkaviszonyuk indokolás nélkül megszüntethető és nem jár részükre végkielégítés sem.

A 2023. évi tizenharmadik havi ellátás

A tizenharmadik havi ellátásról szóló kormányrendelet szerint a tizenharmadik havi nyugdíjhoz hasonló módon tizenharmadik havi ellátást azok a személyek kapnak, akik olyan rendszeres pénzellátásban részesülnek, amely évente a nyugdíjakkal azonos módon emelkedik.

Tizenharmadik havi ellátást folyósítanak mindazoknak, akik 2022. legalább egy napjára, valamint 2023. év januárjában többek között rokkantsági ellátásban, rehabilitációs ellátásban, baleseti járadékban, fogyatékosági támogatásban, vakok személyi járadékában, rokkantsági járadékban részesülnek.

Ha a jogosult a felsoroltak közül több ellátásban is részesül, akkor a tizenharmadik havi ellátás ellátásonként illeti meg. A tizenharmadik ellátás összege ellátásonként a folyósított összeg 25 százaléka.

A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság az utalást 2023. február hónapban hivatalból végzi, tehát az ellátásban részesülő személynek külön kérelmet nem kell benyújtania.

Postai kifizetés esetén tizenharmadik havi ellátás a 2023. február havi ellátással együtt, a szokásos nyugdíj-kifizetési napon kerül kifizetésre.

Bankszámlára történő utalás esetén tizenharmadik havi ellátás a nyugdíjakkal azonos napon utalják az érintettek számlájára.

FIGYELEM, VÁLTOZÁS!

Nem szüntethető meg az ellátás meghatározott gyermekneveléshez kapcsolódó ellátások igénybevétele esetén (felnőtt betegek)

Az Mmtv. módosításának köszönhetően 2021. január 1-től a megváltozott munkaképességű személyek ellátásaiban részesülők jogosultsága nem szűnik meg a gyermekgondozási díj (GYED), a csecsemőgondozási díj (CSED) és örökbefogadói díj megállapítása esetén. Azonban ha valaki GYED, CSED, és örökbefogadói díjban részesül, ennek időtartama alatt rokkantsági, illetve rehabilitációs ellátásra nem lehet jogosult, minthogy a most említett gyermekvállaláshoz kapcsolódó ellátások továbbra sem kerültek ki a rendszeres pénzellátások köréből.

Pótszabadság

Az munkatörvénykönyvben (Mt.) bizonyos esetekben kötelező jelleggel biztosít pótszabadságot olyan munkavállalóknak, akiknek személye, vagy személyében rejlő okok ezt indokoltá teszik, egészségügyi vagy más megfontolás alapján. Az munkatörvénykönyvben meghatározott pótszabadságok az életkor, a gyermeknevelés, a munkavállaló fogyatékosága, illetve egészségi ártalom címén járnak.

Szülőknél

A pótszabadságot a tartósan beteg vagy súlyosan fogyatékos gyermek esetén annak az évnek a végéig lehet megállapítani, amelyben a gyermek a 16. életévét betölti.

Betegeknél

Egészségkárosodás esetén a munkavállalót szintén megilleti pótszabadság. Erre tekintettel, ha a munkavállalónak a rehabilitációs szakértői szerv legalább 50 százalékos mértékű egészségkárosodását állapította meg, vagy fogyatékosági támogatásra jogosult, esetleg vakok személyi járadékára jogosult, akkor évenként **5 munkanap pótszabadság** jár neki.

Magasabb összegű családi pótlék

Szülőknek gyermekeknél:

Magasabb összegű családi pótlékra jogosult a kérelmező, amennyiben gyermeke a fentiek szerint tartósan beteg vagy súlyos fogyatékossgal él. A megnövelt összeget mindaddig kapja az ügyfél, amíg gyermeknek ezen állapota fennáll és erre vonatkozóan szakorvosi igazolással rendelkezik. Amennyiben a beteg gyermek azt követően is köznevelési intézményben tanul, hogy betöltötte 18. életévét, továbbra is jár gondozójának a magasabb iskoláztatási támogatás. Erre az összegre mindaddig igényt tarthat, amíg a gyermek köznevelési intézményben tanul, és nem éri el a 20, sajátos nevelési igényű gyermek esetében a 23 éves kort.

Kit tekinthetünk tartósan beteg vagy halmozottan fogyatékos személynek?

Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos az a 18 évnél fiatalabb személy, aki az 5/2003. (II. 19.) ESzCsM rendeletben meghatározott betegségben, illetve fogyatékossgban szenved, és emiatt folyamatos felügyeletet igényel. A rendeletben meghatározott nagyobb nevelési támogatás megítéléséhez ki kell tölteni a rendelet mellékletét („Igazolás tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermekről”), a fogyatékossgot vagy tartós betegséget pedig a gyermekklinika, **gyermek szakkórház szakorvosa igazolja.**

Magasabb összegű családi pótlék esetén utazási kedvezmény igénybevételére jogosult korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel, vagy bármely viszonylatban megváltható, viszonylathoz kötött kedvezményes bérlettel az a személy, aki, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül, valamint a vele együtt utazó személy a Magyar Államkincstár által kiállított hatósági bizonyítvány alapján. Vasúti személyszállítás, HÉV, vagy helyközi autóbusz igénybevétele esetén a jegy- és bérletkedvezmény mértéke 90%-90%. A kísérőt a 90%-os mértékű bérletkedvezmény nem illeti meg. Helyi közúti és kötöttpályás közlekedés esetén a bérletkedvezmény mértéke 100%, mely a kísérőt is megilleti. A magasabb összegű családi pótlék megállapítása esetén a Magyar Államkincstár igazgatósága a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezmény igénybevétele céljából a magasabb összegű családi pótlékot megállapító határozattal egyidejűleg hatósági igazolványt ad ki.

Magasabb összegű családi pótlékhoz igényelhető közgyógyellátás is, melyről lentebb olvashatnak.

Felnőtt betegeknel:

Szintén tartósan beteg vagy súlyos fogyatékossgal élő személynek minősül az, aki ugyan a 18. életévét már betöltötte, de ezt megelőzően munkaképességét minimum 67%-ban elvesztette és több mint 50%-os egészségkárosodásban szenvedett. Ennek az egészségromlásnak minimum egy éve fenn kell állnia vagy a szakorvosi vélemény alapján várhatóan egy éven keresztül a jövőben is fenn fog állni. A betegség igazolását a kormányhivatal rehabilitációs szakértői szervezetétől kell kérni felülvizsgálat során. **Ennek megállapítását követően, a beteg saját jogán lesz jogosult a magasabb összegű családi pótlékra.**

(Itt felhívnam a figyelmet egy nagyon fontos dologra! Az a 18 évesnél idősebb személy, aki 18. életévének a betöltése előtt munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, illetve legalább

50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, DE erről szakértői határozatot nem készült, az a későbbiekben, ha szeretné is megigényelni az ellátást, nem lesz jogosult magasabb összegű családi pótlékra! **Mindenképpen 18. életév előtt legyen szakértői határozat erről, ne hagyjuk ki a felülvizsgálatot!)**

Fontos!

A KERESETI KORLÁT 2021. JÚLIUS 1-TŐL MEGSZÚNT!

A tartós betegségre vagy fogyatékos állapotra tekintettel járó saját jogú családi pótlékban részesülő felnőttek 2021. július 1-től kereset korlátozás nélkül vállalhatnak munkát és ellátásukat sem veszítik el. A szabály kiterjed a jövedelemszerzés más formáira is, így például az ingatlan bérbeadásból származó bevétel miatt sem szünetel a családi pótlék folyósítása. Tehát mindazok, akik eddig a rendszeres jövedelem korlátozása miatt nem tudtak dolgozni, immár megkötés nélkül végezhetnek keresőtevékenységet, szerezhetnek bevételt. Az új szabályozás lehetővé teszi, hogy a tizennyolcadik életévét betöltött, tartósan beteg, illetve súlyos fogyatékossgal élő emberek a saját jogon járó családi pótlék mellett kereseti korlát nélkül végezzenek keresőtevékenységet.

Milyen egyéb ellátásra jogosult, aki után magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak?

- **MÁK-kártya**

Magasabb összegű családi pótlék esetén utazási kedvezmény igénybevételére jogosult korlátlan számban megváltható kedvezményes menetjeggyel, vagy bármely viszonylatban megváltható, viszonylathoz kötött kedvezményes bérlettel az a személy, aki, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül, valamint a vele együtt utazó személy a Magyar Államkincstár által kiállított hatósági bizonyítvány alapján. Vasúti személyszállítás, HÉV, vagy helyközi autóbusz igénybevétele esetén a jegy- és bérletkedvezmény mértéke 90%-90%. A kísérőt a 90%-os mértékű bérletkedvezmény nem illeti meg. Helyi közúti és kötőtpályás közlekedés esetén a bérletkedvezmény mértéke 100%, mely a kísérőt is megilleti.

- **Étkezési térítési díjkedvezményre**, valamint **ingyenes tankönyvre** jogosult. (csak gyermekeknél)
- Magasabb összegű családi pótlékhoz igényelhető **közügygyellátás** is.
- **Családi adókedvezmény** igénybe vehető.

g) tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő család esetén, **23 300 forint**

h) tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő egyedülálló esetén a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermek után **25 900 forint**,

i) a saját jogán jogosult nevelési ellátásra jogosult személy esetén **20.300 forint**,

A kérelem benyújtható:

személyesen

- a fővárosi és megyei kormányhivatal ügyfélszolgálatánál:

<https://cst.tcs.allamkincstar.gov.hu/ugyintezes.html>

- az integrált ügyfélszolgálatnál (kormányablaknál):

<https://kormanyablak.hu/hu/kormanyablakok>

- a kérelmező munkahelyén működő társadalombiztosítási kifizetőhelyen

vagy:

- postai úton (Magyar Államkincstár, 1919 Budapest)

- elektronikusan (ügyfélkapus regisztrációt követően): <https://eugyfel.allamkincstar.gov.hu/>

Fogyatékosági támogatás

Említés szintjén beemeltem a listába a fogyatékosági támogatást, mert az utóbbi időben az a tapasztalatom, hogy egyre többen érdeklődnek a támogatási forma iránt, viszont nagyon sokan nincsenek tisztában azzal, hogy tulajdonképpen mi is ez, mivel jár, kinek jár. Van tudomásom róla, hogy páran beadták a kérelmet, s volt, akinek meg is ítélték, ennek ellenére én nem javaslom ezt a támogatást megpályázni, egyrészt ez nem CF-eseknek lett kitalálva, hanem kromoszómarendellenességgel élőknek (Down-szindróma, stb), gyakran az elbírálók a genetikai betegséget is kromoszómarendellenességnek gondolják, így lehetséges az, hogy vannak akik átcsúsznak a rostán és megkapják az ellátást. Viszont! Nem folyósítható együtt a családi pótlékkal, tehát választani kell a kettő között, s én úgy gondolom, hogy mindenképpen egy CF-esnek a családi pótlék éri meg jobban mindent összevéve. Van azonban egy helyzet, amikor mégis javasolni tudnám a kérelem beadását, ez pedig az a helyzet, mikor valakinek nem állapítanak meg 50%-os egészségkárosodást és ezért a családi pótlékra sem válik jogosulttá, ebben az esetben úgy gondolom érdemes megpróbálni a fogyatékosági támogatást, mert itt nincs meghatározva az 50%, hanem csak a betegség megléte (ami még mindig nem kromoszómarendellenesség), s ha mégis elfogadják a CF diagnózist, akkor van esély a támogatás folyósítására. Mint a családi pótléknál, itt is felülvizsgálat szükséges a megállapításához.

De nézzük részletesen mi is ez a támogatás és milyen feltételeknek kell megfelelni:

A fogyatékosági támogatás a súlyosan fogyatékos személy részére az esélyegyenlőséget elősegítő, havi rendszerességgel járó pénzbeli juttatás. A támogatás célja, hogy – a súlyosan fogyatékos személy jövedelmétől függetlenül – anyagi segítséggel járuljon hozzá a súlyosan fogyatékos állapotból eredő társadalmi hátrányok mérsékléséhez.

Ki jogosult a fogyatékosági támogatásra?

Az a 18. életévét betöltött súlyosan fogyatékos személy jogosult, akinek:

- segédeszközzel, vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik, vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik és ezért kizárólag tapintó-halló életmód folytatására képes (látási fogyatékos),
- hallásvesztesége olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes, feltéve, hogy halláskárosodása 25. életévének betöltését megelőzően következett be, vagy halláskárosodása mellett a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad (hallási fogyatékos),
- értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás, vagy szülési trauma következtében, továbbá tizennegyedik életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt közép súlyos, vagy annál nagyobb mértékű (értelmi fogyatékos),
- állapota a személyiség egészét érintő fejlődés átható zavara miatt, az autonómia-tesztek alapján súlyosnak, vagy közép súlyosnak minősíthető,
- a mozgásrendszer károsodása, illetőleg funkciózavara miatt helyváltoztatása a külön jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükségszerű használatát igényli, vagy a külön jogszabály szerinti mozgásszervi betegsége miatt állapota segédeszközzel eredményesen nem befolyásolható (mozgásszervi fogyatékos),

az a)-e) és h) pontban meghatározott súlyos fogyatékoságok közül legalább két fogyatékosága van (halmozottan fogyatékos),

- hallásvesztesége olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére segédeszközzel sem képes és az a), c)-e) és h) pontok valamelyikében megjelölt egyéb fogyatékosága is van (halmozottan fogyatékos)
- állapota kromoszóma-rendellenesség miatt súlyosnak, vagy közép súlyosnak minősíthető, (úgy gondolom ez az egyetlen rész, ami miatt úgy gondolják, hogy a cf megfeleltethető erre a támogatásra)
- és állapota tartósan vagy véglegesen fennáll, továbbá önálló életvitelre nem képes vagy mások állandó segítségére szorul.

Ki tekinthető mozgásszervi fogyatékos személynek?

Mozgásszervi fogyatékosnak kell tekinteni azt a személyt, akinek a mozgásrendszer károsodása, vagy funkciózavara miatt a helyváltoztatása az alább felsorolt segédeszközök állandó és szükségszerű használatát igényli:

a) végtag protézisek

aa) alsó végtag protézisek (egy végtagra)

- lábszárcsonkra,
- combcsonkra,
- csípőízületi csonkra,
- alsó végtag fejlődési rendellenességeire,

ab) felső végtag protézisek (mindkét végtagra)

- alkarcsonkra,
- felkarcsonkra,
- vállcsonkra,

ac) felső végtag protézisek (egy végtagra)

- alkarcsonkra,
- felkarcsonkra,

vállcsonkra, feltéve, hogy a másik felső végtag is olyan mértékben bénult, csonkolt, vagy deformált, hogy az a manipulációs képességet jelentős mértékben korlátozza;

b) ortézisek

ba) alsó végtag ortézisek (mindkét végtagra)

- alsó végtag izomzatának bénulása esetén dinamikus rögzítéssel ortézisek,
- járógépek,

bb) felső végtag ortézisek (mindkét végtagra)

- felső végtag izomzatának bénulása esetén,

bc) egy alsó és egy felső végtag ortézis,

bd) egy felső végtag ortézis, feltéve, hogy a másik felső végtag is olyan mértékben bénult, csonkolt, vagy deformált, hogy az a manipulációs képességet jelentős mértékben korlátozza,

be) egy végtag ortézis és gyógyászati segédeszköznek minősülő gerinc ortézis;

c) személyes mozgás nem testen viselt segédeszközei

ca) egy karral működtetett járóeszközök

- hónalj- és könyökmankók, abban az esetben, ha a kérelmező protézis, vagy ortézis állandó használatára az állapotából következően nem képes,
- könyökmankók, abban az esetben, ha a kérelmezőnek mindkét alsó végtag bénulása, illetve azok súlyos deformitása, vagy a végtagok egymástól eltérő rövidülése miatt nehéz ortopéd cipőt kell viselnie, amennyiben a végtagok súlyos sérülése a végtag térfogat, és ezáltal az izomerő jelentős csökkenését okozza,

cb) kerekesszékek (ideértve az olyan helyváltoztatást szolgáló eszközt is, amely valamilyen életfunkciót fenntartó készülékhez kötött)

- kézi meghajtású,
- elektromos kerekesszék.

Mozgásszervi fogyatékosnak kell tekinteni azt a személyt is, akinek

- mindkét felső végtagja a manipulációs képességet olyan jelentős mértékben korlátozóan bénult, csonkolt, deformált, vagy torzult, amely önmagában, vagy műtéti korrekcióval alkalmas lehet alapfunkciók elvégzésére, de a felső végtag protézis használata esetén e funkciók ellátására már nem lenne képes;
- legalább két végtagra, vagy egy végtagra és a törzsre kiterjedő tartós ízületi, illetve izommerevsége, bénulása, vagy csont-, illetve ízületi deformitása van, amennyiben ez az állapot a mozgást, vagy az érintett testrészek használatát súlyos mértékben akadályozza;
- túlmozgással együtt járó súlyos mozgáskoordinációs zavara a járást, vagy a motoros képességeket jelentős mértékben akadályozza.

Ki tekinthető önálló életvitelre nem képes személynek?

Önálló életvitelre az a személy nem képes, aki

- a mindennapi életviteléhez, társadalmi életben való részvételéhez szükséges tevékenységeket testi, illetőleg érzékszervi fogyatékosága, vagy az azzal összefüggő kommunikációs képtelenség miatt még a szükség szerinti segédeszköz igénybevételével sem képes más személy közreműködése nélkül elvégezni, vagy
- a mindennapi életvitelében értelmi fogyatékosága miatt állandó felügyeletet, irányítást igényel, mivel térben és időben tájékozódni nem tud, a lakásban nem képes egyedül élni anélkül, hogy ez önmagára vagy másokra nézve veszélyt ne jelentene, továbbá a pénz értékét nem ismeri, így a mindennapi élet szintjén önálló gazdálkodásra képtelen.

Mely esetekben állapítható meg az önkiszolgáló képesség hiánya?

Az önkiszolgálási képessége annak a személynek hiányzik, aki mások személyes segítségével nélkül nem képes

- étkezni, vagy
- tisztálkodni, vagy
- öltözködni, vagy
- illemhelyet használni, vagy
- lakáson belül – a szükség szerinti segédeszköz igénybevétele mellett sem – közlekedni.

Mikor minősül a súlyos fogyatékoság tartósnak?

A súlyos fogyatékoság akkor minősül tartósnak, ha annak időtartama előreláthatólag három évig fennáll.

Ki nem jogosult fogyatékosági támogatásra?

Nem jogosult fogyatékosági támogatásra, aki

- vakok személyi járadékában részesül,

- magasabb összegű családi pótlékban részesül, vagy
- utána magasabb összegű családi pótlékot folyósítanak.

A magasabb összegű családi pótlékban részesülő személy fogyatékosági támogatásra csak akkor szerezhet jogosultságot, ha a magasabb összegű családi pótlékra való jogosultságáról lemond. A kormányhivatal a kérelmező bejelentése, nyilatkozata alapján – a súlyos fogyatékoság fennállása esetén – intézkedik a magasabb összegű családi pótlék folyósításának megszüntetéséről.

A fogyatékosági támogatásra való jogosultság megállapításának és a magasabb összegű családi pótlék megszüntetésének időpontja közötti időtartamra a két ellátás közötti különbözet összegét egy összegben kell kifizetni a kérelmező számára. A különbözet kiutalására a fogyatékosági támogatás folyósításának megkezdésével egyidejűleg kerül sor.

Mennyi a fogyatékosági támogatás összege?

A támogatás havi összege:

- 29.677,- Ft: ha az igénylő látási, hallási, értelmi, vagy mozgásszervi fogyatékos, illetve autista, illetve kromoszóma-rendellenességgel élő személy;
- 35.527,- Ft: ha az igénylő halmozottan fogyatékos személy, vagy ha az igénylő látási, értelmi, vagy mozgásszervi fogyatékos, autista, illetve kromoszómarendellenességgel élő személy; feltéve, hogy az önkiszolgáló képessége teljesen hiányzik.

A fogyatékosági támogatás összegét a nyugellátások évenkénti rendszeres emelésére vonatkozó szabályai szerint, azzal megegyező mértékben kell emelni.

Mikor szűnik meg a fogyatékosági támogatásra való jogosultság?

Megszűnik a fogyatékosági támogatásra való jogosultság, ha

- a súlyosan fogyatékos állapot nem áll fenn;
- a fogyatékos személy a felülvizsgálaton nem jelenik meg és a távolmaradását nem igazolja.

Ha a támogatásra való jogosultság a fogyatékos személy halála miatt szűnik meg, az elhalálozás hónapjára járó támogatást a vele közös háztartásban együtt élt közeli hozzátartozó, ennek hiányában az örökös veheti fel a halál napjától vagy a hagyatéki átadó végzés jogerőre emelkedésétől számított egy éven belül.

Melyik szervhez kell benyújtani a fogyatékosági támogatás megállapítása iránti kérelmet?

A fogyatékosági támogatás iránti kérelmet formanyomtatványon vagy elektronikus úrlapon

- a megyei kormányhivatal kijelölt járási hivatalához (vagy kormányablakhoz)

A kérelem legkorábban, abban a hónapban nyújtható be, amelyben a kérelmező a 18. életévét betölti.

Milyen iratokat kell a kérelemhez mellékelni?

A támogatás iránti kérelemhez mellékelni kell a kérelmező háziorvosa, bentlakásos szociális intézményben élő kérelmező esetén az intézmény orvosa által kiállított orvosi beutalót, valamint a fogyatékoságot igazoló orvosi dokumentációt.

Ha a kérelmező súlyos fogyatékoságát a rehabilitációs szakértői szerv, vagy jogelődjének hatályos határozata, szakhatósági állásfoglalása, vagy szakvéleménye nem állapítja meg, a kormányhivatal a kérelmező által benyújtott orvosi dokumentáció alapján

- a súlyos fogyatékoság fennállása,
- az önkiszolgálási képesség,
- a súlyos fogyatékoság fennállása esetén felülvizsgálatának szükségessége,
- a felülvizsgálat szükségessége esetén annak időpontja megállapítása érdekében intézkedik.

Mit kell tartalmaznia az orvosi beutalónak

Az orvosi beutalóban a háziorvos

- nyilatkozik arról, hogy a rendelkezésre álló orvosi dokumentáció a súlyosan fogyatékos állapot minősítésére alkalmas-e,
- véleményt ad a kérelmező önálló életvitelre való képességének és önkiszolgálási képességének minősítéséhez,
- nyilatkozik arról, hogy ha a kérelmező a rehabilitációs szakigazgatási szerv általi személyes vizsgálata szükséges, a vizsgálatot a kérelmező lakóhelyén, tartózkodási helyén, vagy a vizsgálatot végző szervnél indokolt-e elvégezni.

Amennyiben a kérelmező nem rendelkezik a minősítéséhez szükséges iratokkal, a súlyos fogyatékoság minősítésének előkészítése érdekében a háziorvos gondoskodik a megfelelő szakvizsgálatok elvégeztetéséről.

Mikor kell személyesen megjelenni a szakértői vizsgálaton?

Ha a súlyos fogyatékoság a becsatolt dokumentumok alapján nem állapítható meg, akkor a kormányhivatal a felmerülő kérdéseket szakkérdésként vizsgálja, ezért a kormányhivatal személyes megjelenésre kötelezheti, illetve a fogyatékoság jellegének megfelelő szakvizsgálatra utalja be, vagy személyes vizsgálatot végezhet.

A kérelmező a súlyos fogyatékoság minősítése céljából személyes megjelenésre kötelezhető. Ha a kérelmező a jogkövetkezményekről való tájékoztatást tartalmazó felhívás ellenére nem jelenik meg, a járási hivatal az eljárást megszüntetheti.

Ha megszünteti, mikor indítható újból?

Ha a kérelmező személyes vizsgálata szükséges, a járási hivatal a vizsgálatot – a háziorvos javaslatától függően – a kérelmező lakóhelyén, tartózkodási helyén (bentlakásos szociális intézményben élő kérelmező esetén az intézményben) vagy a járási hivatal székhelyén, telephelyén végzi el.

Mely naptól jár a fogyatékosági támogatás?

A támogatás a kérelmezőt a kérelem benyújtása hónapjának első napjától illeti meg.

A Nyugdíjfolyósító Igazgatóság a fogyatékosági támogatást a havonta utólag, a tárgyhónapot követő hónap 5. napjáig folyósítja.

Milyen kedvezményre jogosult a fogyatékosági támogatásban részesülő személy?

A fogyatékosági támogatás megállapítása esetén:

- a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló kormányrendelet szerinti utazási kedvezmény igénybevétele és
- a jogszabályban meghatározott adókedvezmény megállapítása céljából a fogyatékosági támogatást megállapító határozattal egyidejűleg hatósági igazolványt adnak ki. A hatósági igazolvány a felülvizsgálat időpontjáig, de legfeljebb 5 évig hatályos. Ha a fogyatékosági támogatásra jogosult személy állapota végleges, a hatósági igazolványt – további 5 éves időtartamra adják ki.

Hatósági igazolvány

A fogyatékosági támogatás megállapítása esetén a határozattal egyidejűleg hatósági igazolványt kell kiadni. A hatósági igazolvány tartalmazza a jogosult nevét, lakcímét, a kiállítás alapjául szolgáló tény a fogyatékoság jellegének megjelölésével, a hatósági igazolvány által igazolt jogot és az igazolvány hatályát.

A hatósági igazolvány a felülvizsgálat időpontjáig, de legfeljebb 5 évig érvényes. Ha a fogyatékosági támogatásra jogosult személy állapota végleges, a hatósági igazolványt további 5 éves időtartamra ki kell adni.

A Hatósági Igazolványt:

- az utazási kedvezmény igénybevételéhez és
- a jogszabályban meghatározott adókedvezmény megállapításához lehet felhasználni.

Milyen jogorvoslat lehet élni a fogyatékosági támogatással kapcsolatban meghozott elutasító döntés ellen?

Az ügyfél a határozat ellen keresetlevelet nyújthat be az eljáró hatósághoz, mely azt az ügy releváns irataival együtt felterjeszti az illetékes törvényszékhez.

A fogyatékosági támogatásban részesülő személynek milyen kötelezettsége van a járási hivatal felé?

A fogyatékosági támogatásban részesülő, illetve annak gondnoka a jogosultság feltételeit érintő lényeges tények, körülmények megváltozásáról 15 napon belül köteles értesíteni a járási hivatalt.

A jogosultnak a három hónapot meghaladó egybefüggő külföldi tartózkodását be kell jelentenie a járási hivatalnak.

Mikor vizsgálható felül a fogyatékosági támogatásra való jogosultságot?

A súlyosan fogyatékos állapotot meghatározott időpontban felül kell vizsgálni, kivéve, ha a fogyatékosági támogatásra jogosult személy állapota végleges.

Ha a felülvizsgálat a nyilvántartás adatai alapján esedékessé válik, erről a járási hivatal értesíti a jogosultat. A felülvizsgálat esedékességéről szóló értesítésben a járási hivatal – határidő megjelölésével – felhívja a jogosultat, hogy a felülvizsgálathoz szükséges orvosi dokumentációt küldje meg részére.

Amennyiben a felülvizsgálat szerint a súlyosan fogyatékos állapot továbbra is változatlanul fennáll, a fogyatékosági támogatást tovább kell folyósítani. Ha pedig a felülvizsgálat állapotváltozást állapít meg, akkor a járási hivatal dönt az ellátás mértékének módosításáról.

Ha a járási hivatal a felülvizsgálat során a jogosult állapotában, illetve önkiszolgálási képességében a fogyatékosági támogatás mértékét befolyásoló

- rosszabbodást állapít meg, úgy számára a magasabb ellátási összeget annak a hónapnak az első napjától kell megállapítani és folyósítani, amelyben a felülvizsgálatra sor került,
- javulást állapít meg, úgy számára az alacsonyabb ellátási összeget az állapotjavulás megállapítását követő hónap első napjától kell megállapítani és folyósítani.

Ha a súlyosan fogyatékos állapot már nem áll fenn, a fogyatékosági támogatást a felülvizsgálatot követő hónap első napjától kell megszüntetni.

A jogosult állapotrosszabbodásra hivatkozással – a felülvizsgálat határozatban meghatározott időpontja előtt – maga is kezdeményezheti felülvizsgálatát. Az eljárásra a támogatás megállapítására vonatkozó szabályokat kell megfelelően alkalmazni.

Ha a járási hivatal a magasabb összegű ellátás iránti kérelmet azért utasítja vissza, mert a kérelmező állapotában a fogyatékosági támogatás mértékének megváltozását indokoló rosszabbodás nem következett be, az elutasító döntés véglegessé válásától számított egy éven belül előterjesztett újabb kérelemre a bizonyítási eljárást csak abban az esetben kell lefolytatni, ha a fogyatékoság jellege szerinti orvosi igazolás megfelelően tanúsítja, hogy az igénylő állapota az elutasítás óta rosszabbodott. Egyéb esetben – a jogszabályváltozás esetét kivéve – a magasabb összegű ellátás iránti kérelmet a járási hivatal visszautasítja.

A járási hivatal soron kívüli felülvizsgálatot indít, ha tudomására jut, hogy a fogyatékosági támogatásban részesülő személy a támogatást jogalap nélkül veszi igénybe. Az eljárásra a felülvizsgálat szabályait kell megfelelően alkalmazni.

https://eugyfel.allamkincstar.gov.hu/index.php?r=client/view_off#

Vonatkozó jogszabályok:

a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról szóló 1998. évi XXVI. törvény V. fejezet

a súlyos fogyatékoság minősítésének és felülvizsgálatának, valamint a fogyatékosági támogatás folyósításának szabályairól szóló 141/2000. (VIII. 9.) Korm. Rendelet

a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007.(IV.25) Kormányrendelet

Súlyos fogyatékosági adókedvezmény

Súlyos fogyatékoság adókedvezménye, vagy más néven személyi kedvezmény annak jár, akinek a betegsége súlyos fogyatékoságnak minősül, vagy rokkantsági járadékban, fogyatékosági támogatásban részesül. Hogy mely betegségek minősülnek súlyos fogyatékoságnak, azt az összevont adóalap adóját csökkentő kedvezmény igénybevétele szempontjából súlyos fogyatékoságnak minősülő betegségekről szóló 335/2009. (XII.29.) Korm. rendelet határozza meg, a listában szerepel **a cisztás fibrózis** is.

A fogyatékoság minősítését a szakorvosnál lehet kezdeményezni. Az adókedvezményt orvosi igazolással lehet igénybe venni. Az igazoláson többek közt a betegség kezdő időpontja és BNO kódja szerepel, illetve hogy végleges vagy ideiglenes – az állapot fennállásától függően.

Sokan, helytelen információ alapján, úgy gondolják, hogy a CF-es gyermek után, a szülő is levonhatja az adóalapból a kedvezményt, de sajnos ez nincs így. **Csak is a beteg vonhatja le a személyi jövedelemadójából a súlyos fogyatékosági adókedvezményt!**

Abban az esetben, ha beteg eddig nem vette volna még igénybe az adókedvezményt, de az elmúlt években személyi jövedelemadó-köteles jövedelemmel rendelkezett, önrevízióval (önellenőrzés), 5 évre visszamenőleg is vissza lehet igényelni. Az összeg, a minimálbér 5 százalékának megfelelő mértékű, 2023-ben ez **11.600 Ft**-ot

Családi adókedvezmény

(bizonyos feltételek mellett, felnőtt betegeknek is jár)

A családi adókedvezményt az tudja igénybe venni, aki személyi jövedelemadó-köteles jövedelemmel rendelkezik. Ez származhat munkával szerzett jövedelemből, illetve egyéb adóköteles jövedelemből.

A kedvezmény összege függ a családban élő eltartottak lélekszámától, de a kedvezmény csak a kedvezményezett eltartott után vehető igénybe. De, ha egy családban van kedvezményezett eltartott és eltartott is, akkor is más lesz az adókedvezmény összege, mintha csak kedvezményezett eltartott lenne. A kedvezmény az az összeg, ami a személyi jövedelemadó alapot csökkenti, tehát a bruttó munkabért csökkenti a kedvezmény, és ez által kisebb összeg után kell szja-t fizetni. A családi adókedvezmény természetesen ezzel teljesen összefügg, de ez az az összeg, amennyivel kevesebb személyi jövedelemadót kell fizetni.

Kedvezményezett eltartottnak minősül:

- saját jogán családi pótlékra jogosult, (felnőtt betegeknek)
- az a magánszemély, aki rokkantsági járadékban részesül, (felnőtt betegeknek)
- aki a (Cst.) szerint családi pótlékra jogosult,
- a magzat a fogantatásának 91. napjától a megszületéséig.

Tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos személy az,

- aki tizennyolc évesnél fiatalabb, és a külön jogszabályban meghatározott betegsége, illetve fogyatékosága miatt állandó vagy fokozott felügyeletre, gondozásra szorul,
- aki tizennyolc évesnél idősebb, és a tizennyolcadik életének betöltése előtt munkaképességét legalább 67%-ban elvesztette, legalább 50%-os mértékű egészségkárosodást szenvedett, vagy akinek egészségi állapota a rehabilitációs hatóság minősítése alapján a tizennyolcadik életének betöltése előtt sem haladja meg az 50%-os mértéket, és ez az állapot legalább egy éve tart, vagy előreláthatólag legalább egy évig fennáll.

A családi kedvezmény érvényesítésére jogosult:

- a. az a magánszemély, aki a magyar szabályok szerint **családi pótlékra jogosult** (a jogosultságot nem befolyásolja, hogy a családi pótlékot folyósítják-e vagy sem),

továbbá a vele közös háztartásban élő, családi pótlékra nem jogosult **házastársa**, például a nevelőszülő házastársa; Jogosult a családi pótlékra jogosult szülővel együtt élő **élettárs**, ha a gyermekkel életvitelszerűen együtt él és a szülővel élettársként **legalább egy éve** szerepel az Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartásában, vagy a szülővel fennálló élettársi kapcsolatát – legalább egy éve kiállított – közokirattal igazolja.

- b. a **várandósság 91. napjától** a kismama és a vele közös háztartásban élő házastársa (tehát az élettárs nem);
- c. a családi pótlékra **saját jogán jogosult gyermek (személy)**, vagy – döntésük szerint – a vele közös háztartásban élő hozzátartozói (ideértve a gyermek szüleinek hozzátartozóit is) közül egy vagy **saját jogán jogosult (személy) házastársa(!)**,
- d. a **rokkantsági járadékban részesülő** magánszemély, vagy – döntésük szerint – a vele közös háztartásban élő hozzátartozói (ideértve a gyermek szüleinek hozzátartozóit is) közül egy.

A családi kedvezmény érvényesítésekor a kedvezményezett eltartott mellett az is figyelembe vehető, aki a családtámogatási törvény szerint a családi pótlék megállapításánál beszámításba került. Tehát a kérelemben feltüntethető, aki nappali, esti vagy levelező képzésben tanulói vagy hallgatói jogviszonyban áll, felsőoktatási intézményben első diplomáját készül megszerezni, és nem rendelkezik személyi jövedelemadó köteles jövedelemmel három egymást követő hónapon keresztül.

Ha a saját jogán jogosult a beteg a családi pótlékra, tehát már felnőtt betegről van szó, de saját jövedelemmel nem rendelkezik, vagy jövedelme alacsony, és nincs annyi személyi jövedelemadója, hogy le lehessen vonni belőle adókedvezményt, akkor a vele egy háztartásban élő szülője, vagy akár házastársa is igénybe veheti a családi adókedvezményt! Ezt a családnak, házaspárnak kell eldönteni, hogy hogyan éri meg legjobban, ki igényelje. Ha esetleg nem vették volna még igénybe az adókedvezményt, de a beteg, vagy vele egyháztartásban élő szülője, vagy a beteg házastársa megfelelő összegű személyi jövedelemadó-köteles jövedelemmel rendelkezett, hogy le lehessen vonni az adóalapjából a családi adókedvezményt, önrevízióval, 5 évre visszamenőleg is vissza lehet igényelni. 2023-ben ez a fajta adókedvezmény 10.000Ft-ot jelent, ha felnőtt jogosultról van például szó.

Fontos, hogy visszamenőleges igazolás esetén azt is tartalmaznia kell a papírnak, hogy ez a betegség már abban az adóévben is fennállt, amikor az önellenőrzést végezzük.

Az igazolással a magánszemély két időpontban kérheti a kedvezmény megállapítását a Nemzeti Adó és Vámhivaltól (NAV). Az adóelőleg megállapításánál, adóelőleg-nyilatkozattal év közben, valamint a személyi jövedelemadó bevalláskor májusban.

Eltartottak száma	Adóalap kedvezmény	Maximális családi kedvezmény összege havonta
1 eltartott után	66 670 Ft	10 000 Ft
2 eltartott után	266 660 Ft	40 000 Ft
Legalább 3 eltartott esetén		Maximum 33 000 Ft/hó kedvezményezett eltartottanként
3 eltartott után	660 000 Ft	99 000 Ft
4 eltartott után	880 000 Ft	132 000 Ft
5 eltartott után	1 100 000 Ft	165 000 Ft

Változás!

Az eddigi adókedvezményeken felül további nettó 10 000 forint családi adókedvezményre lehetnek jogosultak januártól azok a családok, ahol tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermekre vagy felnőttre tekintettel folyósítanak családi pótlékot, vagy rokkantsági járadékban részesülő felnőtt él.

Az 597/2022. (XII. 28.) Korm. rendelet a tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos gyermeket nevelő családokat megillető családi kedvezményt vezeti be 2023. január 1-től! Ez a családi adóalapkedvezmény jogcímbe épül be azt kiegészíti tulajdonképp. További 66.670 Ft-tal növelt adóalapkedvezményt biztosít a családoknak kedvezményezett eltartottanként, tehát ez a 10.000 forinton felül további 10.000 forintot jelent.

Fontos kiemelni azt is, hogy a most tárgyalt kedvezményt kizárólag a kihirdetett veszélyhelyzet időtartama alatt érvényesíthetik az arra jogosultak.

Az igazolásnak tartalmaznia kell:

- a kedvezményt igénybe vevő személyazonosító adatait,
- lakóhelyét,
- adóazonosító jelét,
- az igazolás kiállítását megalapozó szakorvosi dokumentáció kiadásának dátumát,
- a betegség véglegességének vagy ideiglenességének megállapítását, valamint
- az igazolást kiállító szakorvos vagy háziorvos aláírását.

Közgyógyellátás

Jogosultsági feltételek:

Közgyógyellátás három jogcímen állapítható meg: 1) alanyi, 2) normatív, 3) méltányossági, (a méltányossági jogosultságot a települési önkormányzat állapítja meg helyi rendelete alapján).

A járási hivatal alanyi és normatív jogcímen közgyógyellátásra való jogosultságot állapít meg.

A közgyógyellátási igazolvánnyal rendelkező személy térítésmentesen jogosult:

- a) a társadalombiztosítási támogatásba befogadott járóbeteg ellátás keretében rendelhető gyógyszerekre gyógyszerkerete erejéig
- b) egyes, külön jogszabályban meghatározott gyógyászati segédeszközökre
- c) orvosi rehabilitáció céljából igénybe vehető gyógyászati ellátásokra. Gyógyszerkeret egyéni gyógyszerkeretből, és eseti keretből tevődik össze.

Az egyéni gyógyszerkeret összege a jogosult havi rendszeres gyógyszerköltsége, melynek összege legfeljebb 12.000 Ft/ hó lehet, 4 évre állapítják meg. Amennyiben az egyéni rendszeres gyógyszerköltség a havi 1000 Ft-ot nem éri el, egyéni gyógyszerkeret nem kerül megállapításra. Az eseti keret minden ellátottra egyaránt vonatkozó összeg, amely az esetenként felmerülő gyógyszer szükségletéhez jelent hozzájárulást. Éves összege 6000 Ft. A gyógyszerkeret csak az igazolvány érvényességi ideje alatt használható fel. Javaslom mindenkinek, hogy a kérelem beadása előtt legalább 3 hónappal MINDEN gyógyszert váltson ki, annak ellenére is, ha éppen van még otthon belőle, mert figyelik a megállapításnál a kiváltást! Érdekes olyan gyógyszereket is felírni, amik nem feltétlenül vannak benne a megszokott havi gyógyszerelésben, viszont emelik a keretet, ilyenek például a közgyógyra felírható vitaminok (A, B, C, D3, E, K), magnézium, kalcium, stb. A közgyógyellátáshoz, a háziorvos ír igazolást a szedett gyógyszerekről.

A járási hivatal alanyi jogcímen közgyógyellátásra való jogosultságot állapít meg annak a személynek a kérelmére aki:

- a) az átmeneti gondozásban részesülő, és a nevelésbe vett kiskorú
- b) a rendszeres szociális segélyben részesülő egészségkárosodott személy
- c) a pénzellátásban részesülő hadigondozott és a nemzeti gondozott
- d) a központi szociális segélyben részesülő
- e) a rokkantsági járadékos
- f) az, aki, vagy aki után szülője vagy eltartója magasabb összegű családi pótlékban részesül.
- g) az, aki rokkantsági ellátásban részesül, az alábbi esetekben:
 - 1) az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján nem haladja meg a 30%-os mértéket

A járási hivatal normatív jogcímen közgyógyellátásra való jogosultságot állapít meg annak a személynek a kérelmére:

akinek esetében a havi rendszeres gyógyító ellátásnak a területileg illetékes megyei egészségbiztosítási pénztár által elismert térítési díja (a rendszeres gyógyító ellátás költsége) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (jelenleg 28.500 Ft) a 10 %-át (2.850 Ft) meghaladja, feltéve, hogy a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem éri el az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegét, egyedül élő esetén 150 %-át, (42.750 Ft).

Folyósítás:

A közgyógyellátásra való jogosultságról, a jogosultság kezdő időpontjáról, és - szakhatósági állásfoglalás alapján - a gyógyszerkeretről a járási hivatal határozatban dönt.

A jogosultság alanyi jogcím esetén két évre, normatív jogcím esetén egy évre kerül megállapításra. A közgyógyellátásra való jogosultság kezdő időpontja a jogosultságot megállapító határozat meghozatalát követő 15. nap.

A közgyógyellátás iránti kérelem az előzőleg megállapított jogosultság időtartama alatt, annak lejártát megelőző három hónapban is benyújtható. Amennyiben az eljárás a jogosultság lejártá előtt legalább 15 nappal korábban befejeződik, az új jogosultság kezdő időpontjaként a korábbi jogosultság lejártát követő napot kell megállapítani.”

Gyógyszerkeret év közbeni felülvizsgálata:

Amennyiben az ellátásban részesülő személy egészségi állapotában, a gyógykezelését szolgáló terápiában, illetőleg a keret megállapításakor figyelembe vett gyógyszerek térítési díjában változás következik be lehetőség van az egyéni gyógyszerkeret év közbeni felülvizsgálatára, melynek során az egyéni gyógyszerkeret újbóli megállapítására abban az esetben kerül sor, ha a gyógyszerköltség havi változásának összege az 1000 forintot eléri. A jogosultság lejártát megelőző három hónapban az egyéni gyógyszerkeret felülvizsgálatát nem lehet kérni.

Az igény benyújtásának helye:

A fővárosi és megyei kormányhivatal lakcím szerint illetékes járási (fővárosi kerületi) hivatala, Lakcím szerint illetékes települési önkormányzat polgármesteri hivatala.

Az igény benyújtásának formája:

A közgyógyellátás iránti kérelmet a 63/2006. (III. 27.) Korm. Rendelet 9. Számú melléklete szerinti formanyomtatványon kell benyújtani. A kérelem elbírálásához a havi rendszeres gyógyító ellátásokról a kormányrendelet 10. számú mellékletét képező igazolást, a háziorvos tölti ki. Ezen kívül új megállapítás esetén igazolni kell az alanyi jogcímhez szükséges feltétel fennállását. A háziorvosi igazolást – a beteg aláírását követően – zárt borítékban a kérelmező

nevének és társadalombiztosítási azonosító jelének feltüntetésével kell csatolni a kérelemhez. A borítékon a „háziiorvosi igazolás közgyógyellátás igénybevételéhez” szövegrészen túl fel kell tüntetni a háziorvos nevét és bélyegzőszámát is. Nem kell csatolni a háziorvos igazolását, ha a kérelmező nyilatkozik arról, hogy egyéni gyógyszerkeret megállapítására nem tart igényt.

Évi egyszeri gyógyszersegély

Segélyben a biztosított és az egészségügyi szolgáltatásra jogosult személy részesíthető, aki a hirtelen kialakult, vagy súlyos, továbbá hosszantartó betegség okán az egészségi állapotával összefüggő költségek miatt nehéz anyagi helyzetbe került, és más elérhető forrás nem áll rendelkezésére. A segély megállapításának elengedhetetlen feltétele, hogy az anyagi problémát kiváltó élethelyzet összefüggésben álljon az egészségbiztosítás által nyújtott ellátásokkal, szolgáltatásokkal. Érdemes évközben gyűjteni a névre kiállított gyógyszer számlákat, mert ezeket mellékelve lehet bizonyítani, a havi többletköltséget!

Milyen költségre kérhető segély?

Gyógyszerköltségre

ha a kérelmező egészségi állapotának javításához, vagy szinten-tartásához olyan nagyobb mennyiségű, vagy magas költségű gyógyszer szükséges, amely havi rendszerességgel jelentkezik, vagy egyszeri magasabb összegű kiadást jelent, vagy

súlyos, hosszantartó betegség esetén az orvos által javasolt, a társadalombiztosítás által nem támogatott gyógyszerek, gyógyhatású készítmények igazolt költsége esetén.

Gyógyászati segédeszközök térítési díjának csökkentésére

a kérelmező által már megvásárolt gyógyászati segédeszköz (pl. hallókészülék, kötszerek) költségére tekintettel, ha az eszköz megvásárlása előtt nincs lehetőség a kérelemnek megfelelő egyedi támogatás megállapítására, illetve a támogatás megállapítására irányuló kérelme elutasításra került.

Ebben az esetben a segélykeret korlátozott jellege miatt a már kifizetett gyógyászati segédeszközök jelentős költségéhez képest arányaiban csekély összegű segély nyújtására van lehetőség.

Pénzbeli ellátásokra nem jogosult kérelmező anyagi nehézségeinek átmeneti enyhítésére,

- ha a táppénz, csecsemőgondozási díj vagy gyermekgondozási díj kérelmet elutasították és méltányosságból sem engedélyezték, vagy
- az egészségügyi szolgáltatás igénybevételével kapcsolatban felmerült utazási költségre való jogosultsága elutasításra került.

Milyen jövedelem mellett lehet segélyt kérni?

Az Egészségbiztosítási Alap terhére történő segély nyújtása nincs jövedelemhatárhoz kötve, azonban a segélykérelem elbírálása során tekintettel kell lenni az egészségi állapottal összefüggő igazolt költségek és az egy főre jutó nettó jövedelem arányára.

Milyen nyomtatvány, dokumentum kell a kérelemhez?

A méltányosságból adható segély iránti kérelmet csak írásban, személyesen vagy postai úton lehet benyújtani, az elektronikus kapcsolattartást ez esetben a jogszabály kizárja.

Az írásbeli kérelemhez szükséges adatlapot és jövedelem nyilatkozatot a kérelmező tölti ki.

A gyógyszerköltségről szóló igazolást a háziorvosnak, kezelőorvosnak kell kitölteni és orvosi bélyegzőjével ellátni.

A segélykérelemhez csatolni kell:

- a kérelmet írásban kell benyújtani (adatlap), és tartalmaznia kell mindazon indokokat, melyekre tekintettel kéri a segélyt,
- jövedelemnyilatkozatot, az Ön és az Önnel közös háztartásban élő(k) által - a kérelem benyújtását megelőző három hónapban - megszerzett nettó jövedelemről,
- orvosi igazolást a szükséges és javasolt gyógyszerekről, gyógyhatású készítményekről,
- a kérelem benyújtását megelőző egy éven belüli betegséget igazoló kórházi/ orvosi igazolást,
- a társadalombiztosítás által nem támogatott gyógyszerek kiváltását igazoló, gyógyszerári nyugtát, számlát,
- gyógyhatású készítmények, valamint vény nélküli gyógyszerek vásárlását igazoló számlát,
- gyógyászati segédeszköz árának támogatására irányuló kérelem esetén a megvásárolt eszköz költségét igazoló eredeti számlát.

Hol nyújthatja be a kérelmet?

A segély iránti kérelmet, az erre vonatkozó formanyomtatványon, a lakóhelye szerint illetékes egészségbiztosítási pénztári feladatkörében eljáró fővárosi vagy megyei kormányhivatalnál (továbbiakban: kormányhivatal), vagy a kormányablaknál nyújthatja be.

Milyen gyakorisággal lehet benyújtani segélykérelmet?

A segély megállapításának időpontjától számított egy éven belül csak különös méltánylást érdemlő körülmény bekövetkezése esetén részesíthető ismételten segélyben a kérelmező.

Utazási költségtérítés

Hogyan igényelhető az utazási költségtérítési támogatás?

Ami nagyon lényeges, hogy minden esetben, az orvosnak kell jelezni, és időben (nem az ambuláns lap megírása után, és már távozáskor, hanem még előtte), hogy szeretnénk útiköltségtérítést igénybe venni, mert az orvos fogja elektronikusan ezt bejelölni az adminisztráció közben. **Javaslom** mindenkinek, hogy személygépkocsit jelöltesse be, a visszaigénylés egyszerűbb módja miatt, ne a tömegközlekedést (még ha tömegközlekedéssel is utazott a vizsgálatra/befekvésre).

Informatikai rendszerben rögzített adatok alapján (2022. július 1-jétől):

Az egészségügyi szolgáltató a biztosított kérésére a szolgáltatás igénybevételekor, illetve a szolgáltatótól történő elbocsátáskor a Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő (a továbbiakban: NEAK) által üzemeltetett informatikai rendszerben rögzíti az utazási költségtérítési támogatás igénybevételéhez szükséges adatokat.

Az egészségügyi szolgáltató az alábbi adatokat rögzíti a rendszerben:

- az egészségügyi szolgáltatónál történő megjelenésnek, illetve fekvőbeteg-gyógyintézetben történő tartózkodás esetén az intézménybe történő felvételnek és az onnan való elbocsátásnak a dátumát,
- az ellátás típusát,
- a biztosított képes-e közforgalmú személyszállítási eszközön utazni,
- 16 éven felüli biztosított esetében egészségi állapotára tekintettel szüksége van-e kísérőre,
- arra vonatkozó információt, hogy a biztosított lakóhelye alapján az ellátást a területi ellátásra kötelezett egészségügyi szolgáltatónál vette igénybe.

Figyelem! Az adatok informatikai rendszerben történő rögzítése még nem minősül utazási költségtérítési támogatás iránti kérelemnek! A kérelem benyújtásának módjáról az alábbiakban található részletes információ.

Kérelem benyújtása:

Az utazási költségtérítési támogatás iránti kérelem személyesen, postai úton vagy elektronikus úton - Ügyfélkapun keresztül - nyújtható be a lakóhely szerint illetékes kormányhivatalhoz.

Személyesen vagy postai úton:

amennyiben a megjelenés adatait az egészségügyi szolgáltató informatikai rendszerben rögzítette (2022. július 1-jétől), a Magyar Államkincstár weboldalán elérhető „Kérelem utazási költségtérítési támogatás iránt” elnevezésű nyomtatványt kell kitölteni, ha háromnál több megjelenésre vonatkozóan kerül a kérelem benyújtásra, a „Kérelem utazási költségtérítési támogatás iránt – pótlap” elnevezésű nyomtatványon további megjelenések jelölhetők.

Elektronikus úton (a legegyszerűbb és leggyorsabb módja a visszaigénylésnek):

Az utazási költségtérítési támogatás iránti kérelmek elektronikus úton, **Ügyfélkapus** azonosítást követően a Személyre Szabott Ügyintézési Felület (SZÜF) Egészségügy / Egészségbiztosítás pénzbeli ellátásai menüpontból elérhető **„Utazási költségtérítési támogatás iránti kérelem (EB_UTITAM_01)”** elnevezésű elektronikus űrlapon küldhetők be.

Hogyan részesülhet a beteget kísérő személy utazási költségtérítési támogatásban?

Lehetőség van a kísérő személy részére utazási költségtérítési támogatás megállapítására, ha az alábbi esetek valamelyike fennáll:

- a kísérő 16 éven aluli gyermeket kísér, vagy
- a 16 éven felüli biztosított kísérőjét, amennyiben az utazási költségtérítési támogatásra vonatkozó igényt rögzítő egészségügyi szolgáltató a kíséretet szükségesnek látja.

Figyelem! Fenti esetek fennállása esetén is csak egy kísérő részére jár támogatás az egészségbiztosítás keretében.

A kísérő szükségességét az egészségügyi szolgáltató rögzíti a NEAK által üzemeltetett informatikai rendszerben.

Mennyi az utazási költségtérítési támogatás összege?

Az utazási költségtérítési támogatás összegének megállapításakor a lakóhely/tartózkodási hely, illetve a szállás és az egészségügyi szolgáltató telephelye közötti távolságként a két település közötti legrövidebb, kizárólag közúti útszakaszt tartalmazó, a Kincstár által alkalmazott település távolság mátrix alapján meghatározott útvonalat kell figyelembe venni.

A Kincstár által alkalmazott település távolság mátrix elérhető a Személyre Szabott Ügyintézési Felület Egészségügy / Egészségbiztosítás pénzbeli ellátásai menüpontban: Település távolság mátrix (utazási költségtérítési támogatás) kérelem.

A település távolság mátrix segítségével ellenőrizni tudja, hogy az eljáró kormányhivatal milyen távolságot vett figyelembe az ön lakóhelye, tartózkodási helye, szállása, illetve az egészségügyi szolgáltató telephelye között.

Közforgalmú személyszállítási eszközön történő utazás esetén (a személygépkocsit javasolom megjelölésként tömegközlekedés, vagyis ehelyett):

Az utazási költségtérítési támogatás összege a megtett távolság alapján, jogszabályban meghatározott összegben kerül megállapításra azzal, hogy azt csökkenteni kell a biztosítottat és kísérőjét megillető, jogszabály szerinti közforgalmú személyszállítási utazási kedvezmény mértékével. (A kilométerenként meghatározott utazási költségtérítési támogatás összegét tartalmazó táblázat innen érhető el.)

Az utazás során igénybevett utazási kedvezményekről a kérelem benyújtása során nyilatkozni kell.

Kísérő igénybevétele esetén az utazási költségtérítési támogatás a biztosítottat és a kísérőt külön-külön illeti meg.

A kísérettel felmerült, oda- és visszaút utazási költségeihez nyújtható támogatás (a jogszabály szerinti közforgalmú személyszállítási utazási kedvezmény mértékének figyelembe vételével), természetesen azzal, hogy a kísérőnek sem jár a helyi közlekedési eszköz igénybevételéhez utazási költségtérítési támogatás.

Ha a kísérő a kísért biztosított nélkül utazik, közforgalmú közlekedési eszköz igénybevétele esetén a megtett távolság alapján meghatározott támogatás utazási kedvezményekkel csökkentett összegére jogosult.

Személygépkocsival történő utazás esetén:

Amennyiben az egészségügyi szolgáltató által kijelölt személy véleménye alapján a biztosított betegsége, egészségi állapota miatt közforgalmú személyszállítási eszközön nem tud utazni, az utazási költségtérítési támogatás mértéke 21 Ft/km.

Ha az utazáshoz kísérő is szükséges nem külön-külön jár a 21 Ft/km mértékű támogatás, hanem együttesen illeti meg a biztosított személyt, illetve a kísérőjét.

Figyelem! Nem jár utazási költségtérítési támogatás annak, aki díjmentes utazásra jogosult. Ez alól azonban kivételt képez az a személy, aki az orvos véleménye alapján egészségi állapota miatt nem tud tömegközlekedési eszközön utazni.

Ha az orvos szükségesnek látja a beteg kíséretét, a közös utazásukra a betegnek és a kísérőjének együttesen 21 Ft/km jár.

Ha a kísérő a kísért biztosított nélkül utazik, és a biztosított közforgalmú személyszállítási eszközön utazni nem képes, kilométerenként 18 forintra jogosult.

Közforgalmú személyszállítási eszköz igénybevétele, valamint személygépkocsival történő utazás esetén sem állapítható meg a kísérő részére - a kísért biztosított nélküli utazására tekintettel – ugyanazon napra vonatkozóan 2 útra utazási költségtérítési támogatás, ha az egészségügyi szolgáltató és a biztosított lakóhelye/tartózkodási helye, illetve szállása egymástól való távolsága a 100 kilométert meghaladja.

Várhatóan mennyi ideig fog tartani a kérelem elbírálása?

Elektronikus úton benyújtott kérelem esetén a kormányhivatal a kérelmet az alábbi feltételek fennállása esetén automatikus döntéshozatali eljárásban (melynek ügyintézési határideje 24 óra) bírálja el:

- a hatóság részére a kérelem benyújtásakor minden adat rendelkezésére áll, vagy azokat automatikus információátvitel útján meg tudja szerezni,
- a döntés meghozatala mérlegelést nem igényel.

Egyéb esetben az ügyintézési határidő a kérelemnek az eljárásra hatáskörrel és illetékességgel rendelkező kormányhivatalhoz történő megérkezését követő naptól számított 8 nap, feltéve hogy az utazási költségtérítési támogatás iránti kérelem benyújtásakor rendelkezésre álló adatok alapján az igény elbírálható, egyéb esetben (pl. ha hiánypótlási eljárást kell lefolytatni) 60 nap.

Tartósan beteg gyermek ingyenes étkezése

Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani a bölcsődei és az óvodai nevelésben részesülő gyermek részére, ha a gyermek tartósan beteg, illetve abban az esetben is, ha olyan családban él, amelyben tartósan beteg gyermeket nevelnek. A térítési díjból 50%-os kedvezményét kell biztosítani az 1–8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha tartósan beteg, feltéve, ha más jogosultság alapján nem jár neki ingyenes étkezés.

A bölcsődében és óvodában 2015. szeptember 1. napjától járó ingyenes étkezés feltételei:

A gyermekétkeztetés során ingyenes bölcsődei vagy óvodai étkezésben részesül a gyermek:

- ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,
- ha tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,
- ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

- ha olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett összegének 130%-át.
- ha gyámhivatal által nevelésbe vették.

Innentől kezdve pedig már csak számolni kell, hogy jár-e a gyermeknek az ingyen étkezés.

Tartós betegség alatt azon kórformát kell érteni, amely a külön jogszabályban meghatározott magasabb összegű családi pótlékra jogosít (a tartósan beteg gyermek után 23 300 forint családi pótlék jár, a gyermeket egyedül nevelő szülő esetén 25 900 forint). A külön jogszabály egyrészről azt határozza meg, hogy tartósan beteg az a tizennyolc évesnél fiatalabb gyermek, aki jogszabályban meghatározott betegsége miatt állandó vagy fokozott felügyeletre, gondozásra szorul.

A betegség igazolására tartósan beteg bölcsődés, óvodás gyermek ingyenes étkezésének vonatkozásában a 328/2011 (XII. 29.) Korm. rendelet 6. mellékletében szereplő nyilatkozatot (a rendelet vége felé található), míg az iskolás gyermek 50%-os kedvezményes étkezésére vonatkozóan a 8. mellékletben szereplő nyilatkozatot (a rendelet végén található), illetve a 328/2011 Korm. rendelet 18. §-ban meghatározott releváns dokumentumokat kell az intézmény vezetőhöz benyújtani. A diétás étrendre vonatkozó kérés lehetőségét a 6. melléklet 1/b. pontjában szükséges jelezni.

A bölcsődei ellátásban részesülő gyermek számára az ellátási napokon a reggeli főétkezést, a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkezést, míg az óvodában és a nevelési, oktatási intézményben a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkezést kell biztosítani. Intézményi gyermekétkeztetésben részesülhet az iskolában az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető. Az igénylést az intézménynél kell benyújtani.

Összefoglaló a GYOD-ról és az ápolási díjról

A tapasztalat az, hogy a GYOD-ot a cf-es gyermek után nagyon nehezen ítélik meg. Rendkívül szigorú a pontozási rendszer és valóban az önellátásra képtelen gyermekek hozzátartozói tudják igénybe venni. Viszont tudunk precedensről, amikor csak a tartós betegséget megjelölve, megkapta a szülő az ellátást, így nem teljesen reménytelen, meg lehet próbálni. Amit szeretnénk még tolmácsolni a szülők felé, hogy értsék meg, és legyenek a kezelőorvosokkal megértéssel, hogy a gyermek életkorából eredő sajátosságokra, gondolunk itt arra, hogy egy 1,5 éves gyermek nem képes önállóan felöltözni, étkezni, stb., erre a kezelőorvos sajnos nem tud plusz pontot adni, mert ez nem a gyermek fogyatékoságából ered, hanem egyszerűen az életkorából, és valótlan dolgot nem írhat be a szakvéleménybe, mert ez büntetőjogi kategória.

ÁPOLÁSI DÍJ	GYERMEKEK OTTHONGONDOZÁSI DÍJA (GYOD)
Az állandó és tartós gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos személy (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végző hozzátartozó ellátása.	Önellátásra képtelen gyermekét ápoló, gondozó szülők ellátása.
Jogosult: hozzátartozó	Jogosult: szülő, kivételes esetben a gyermekkel közös háztartásban élő hozzátartozó is megkaphatja.

FORMÁI ÉS HAVI BRUTTÓ ÖSSZEJE 2023-BEN	
Alapösszegű ápolási díj 45 665 Ft Emelt összegű ápolási díj: 68 500 Ft Kiemelt ápolási díj: 82 200 Ft	GYOD: <u>1 gyermek gondozása esetén:</u> 232 000 Ft <u>Több otthon gondozott gyermek esetén az alapösszeg másfélszerese:</u> <u>348 000 Ft</u>

Gyermekek otthongondozási díja (GYOD)

2019. január 1-jétől bevezetésre került a „**gyermkek otthongondozás díja**” (GYOD) nevű ellátás, mely az önmagukat ellátni képtelen gyermeküket ápolók-gondozók számára biztosít támogatást. **Tehát az ellátást nem a tartósan beteg, súlyosan fogyatékos személy, hanem az őt ápoló, gondozó hozzátartozó kapja.**

Ki lehet jogosult GYOD-ra?

GYOD-ra jogosult szülő: A gyermek életkorától függetlenül az a vér szerinti vagy örökbefogadó szülő, aki **súlyos fogyatékoságából, tartós betegségéből eredően önellátásra képtelen** vér szerinti vagy örökbe fogadott **gyermekéről gondoskodik.**

GYOD-ra jogosult más hozzátartozó:

Az ápolásra, gondozásra szoruló személlyel **közös háztartásban élő hozzátartozó**, ha az ápolat személy **szülőjének GYOD-ra való jogosultságát korábban már megállapították**, de

- a szülő meghalt,
- a szülői felügyeleti joga szünetel, illetve azt a bíróság megszüntette, vagy
- a szülő a gyermek ápolását saját egészségi állapota miatt nem tudja ellátni.

A GYOD megállapítása iránti kérelem a fentiek bekövetkezésétől számított **három hónapon belül** nyújtható be.

Fontos tudni, hogy az ellátásból 10% nyugdíjjárulékot kell levonni. Azonban a saját jogú nyugdíjban részesülő személy a GYOD után nyugdíjjárulékot nem fizet.

Jár a GYOD, ha mellette más ellátást is kapok az államtól?

Főszabályként a GYOD összege a más rendszeres pénzellátásban részesülő jogosult személy esetén a GYOD havi összegének és a másik pénzellátás bruttó összegének különbözete. Így például, ha a nyugdíj összege 2021. február hónapban 142 000 Ft, akkor GYOD nem folyósítható. Azonban, ha a nyugdíj 98 000 Ft, a GYOD 43 680 Ft összegben folyósítható.

A GYOD-dal teljes összegben együtt folyósíthatóak az alábbi rendszeres pénzellátások:

- ha másik gyermekére tekintettel járó gyermekek után folyósítható ellátásban (pl. GYED, GYES) részesül,
- ha három vagy több kiskorú gyermek nevelése esetén gyermeknevelési támogatásban (GYET) részesül.

A GYOD folyósításának ideje alatt milyen ellátásokra szerezhetek jogosultságot?

A GYOD folyósítási ideje:

- a nyugdíj megállapításakor szolgálati időnek számít,
- a megváltozott munkaképességűek ellátásai esetén előzetes biztosítási időnek számít,
- járulékfizetés nélkül jogosít egészségügyi ellátásra.

Lehet a GYOD mellett keresőtevékenységet folytatni?

Az ellátás folyósítása mellett legfeljebb napi 4 órában, otthon történő munkavégzés esetén időkorlát nélkül lehet keresőtevékenységet folytatni.

A GYOD igénylése, szükségletvizsgálat

Az alábbiakban a GYOD igénylésének szabályairól, a hivatali ügyintézésről, valamint a megállapításhoz szükséges szakértői vizsgálatról találhat bővebb információt.

Hol és hogyan nyújthatom be GYOD igénylésemet?

Aki 2018. december 31-én gyermeke ápolására, gondozására tekintettel ápolási díjra volt jogosult, GYOD iránti kérelmet nem kellett benyújtania, mivel az ellátást 2019. január 1-től automatikusan GYOD-ként kapta!

A GYOD-ot új ellátásként igénylőknek a kérelmet formanyomtatványon lehet benyújtani, az alábbi helyeken:

- a kérelmező lakcíme szerint illetékes **járási hivatalnál**,
- a kérelmező lakcíme szerint illetékes **települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál vagy közös önkormányzati hivatalánál**,
- a **kormányablaknál**.

A GYOD igényléséhez szükséges nyomtatványok papír alapon elérhetőek valamennyi járási hivatalnál, kormányablaknál és polgármesteri hivatalnál.

Elektronikus formában a nyomtatvány megtalálható az EMMI ügyfélszolgálati oldalán, a <http://emmiugyfelszolgalat.gov.hu/>, valamint a <http://csaladitudakozo.kormany.hu> oldalakon, és a fővárosi és megyei kormányhivatalok honlapjain.

Milyen dokumentumokat kell becsatolnom a kérelemhez?

- 6 év alatti ápolat gyermek esetén a magasabb összegű családi pótlékra jogosító igazolás kiállítására is jogosult szakorvos szakorvosi véleményét
 - az ápolat gyermek súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg állapotáról, illetve
 - önellátási képességének mértékéről,
- 6. életévét betöltött ápolat gyermek esetén a háziorvos vagy házi gyermekorvos igazolását arról, hogy az ápolat gyermek súlyosan fogyatékos vagy tartósan beteg, és
- ha a gyermek oktatási intézménybe jár (óvoda, köznevelési, felsőoktatási intézmény), az intézmény vezetőjének igazolását az intézményben való tartózkodás időtartamáról.

6. életévét betöltött ápolat gyermek esetén nem kell csatolni a kérelem mellé a háziorvos igazolását, ha az ápolat gyermeknek fogyatékosági támogatásra, vakok személyi járadékára vagy rokkantsági járadékra való jogosultsága áll fenn.

Hogyan állapítják meg a GYOD esetében az önellátási képességet?

Az önellátási képesség mértékét jogszabályban meghatározott feltételeknek megfelelő szakértelemmel rendelkező személy állapítja meg. **A vizsgálat szempontrendszerét a 63/2006. (III. 27.) Korm. rendelet rögzíti.**

A GYOD-dal összefüggésben végzett vizsgálat esetén az ápolat gyermek önellátásra képtelensége akkor áll fenn, ha az állapotvizsgálat során meghatározott 24 pontból legalább 8 pontot kap.

Fontos tudni, hogy

- **6 éves kor alatt külön vizsgálat nincs**, az állapotvizsgálat eredményét is tartalmazó szakorvosi dokumentumot a GYOD megállapítása iránti kérelemhez mellékelten kell benyújtani.
- **6 éves kor felett a kérelem benyújtását követően kerül sor az állapotvizsgálatra.** Ha a hivatal nem rendelkezik az állapotvizsgálat lefolytatásához szükséges szakértelemmel, akkor szakértőt rendel ki. **A vizsgálat az ápolásra szoruló személy otthonában történik.**

A szakértő az otthon gondozott személy önellátási képességeinek felmérése során a korábban benyújtott szakértői véleményekben, diagnózisokban foglaltakra is tekintettel van.

2021. január 1-jétől **nem kell szakértőt kirendelni, ha az ápolat gyermek a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján „E” minősítési kategóriába sorolt (egészségi állapota 1-30% között van és orvosszakmai szempontból önellátásra nem vagy csak segítséggel képes).**

A GYOD-ra való jogosultság megállapítását kizáró, illetve a fennálló jogosultság megszüntetését eredményező körülmények

Mikor nem állapítható meg GYOD?

- ha a gyermek **2 hónapot meghaladóan** fekvőbeteg-gyógyintézeti, valamint nappali ellátást nyújtó vagy bentlakásos szociális **intézményi ellátásban**, óvodai elhelyezésben vagy gyermekvédelmi szakellátást nyújtó bentlakásos intézményi elhelyezésben részesül, illetve **köznevelési intézmény tanulója**, felsőoktatási intézmény **nappali képzésben részt vevő hallgatója, kivéve, ha**
 - a köznevelési intézményben eltöltött idő **a kötelező tartózkodásra meghatározott időtartamot nem haladja meg,**
 - az óvoda vagy a nappali ellátást nyújtó szociális **intézmény igénybevételének,** illetve **a felsőoktatási intézmény látogatási kötelezettségének** időtartama átlagosan **a napi 5 órát nem haladja meg,** vagy
 - az intézmény látogatása, szolgáltatás igénybevétele **csak a szülő rendszeres közreműködésével valósítható meg,** és ezt az intézmény vezetője igazolja.
- **ha az igénylő rendszeres pénzellátásban részesül, és annak összege meghaladja a GYOD összegét, de nem kell figyelembe venni:**
 - a **gyermeknevelési támogatás,** a szülő **másik gyermekére tekintettel folyósított CSED, GYED, GYES,** továbbá a tartós ápolást végzők időskori támogatása összegét, és
 - a GYOD folyósítása alatt megállapított a saját jogú nyugellátást, korhatár előtti ellátást, szolgálati járandóságot, táncművészeti életjáradékot, átmeneti bányászjáradékot, rokkantsági ellátást vagy rehabilitációs ellátást, ha
 - **a nyugellátásra való jogosultság keletkezését megelőző napon GYOD-ra volt jogosult,** és
 - **az ezt megelőző húsz éven belül a GYOD-ra,** illetve a súlyosan fogyatékos gyermekekre tekintettel **ápolási díjra való jogosultsága összeszámítva legalább 10 évig fennállt.**
 - azt **a táppénzt,** amelyet a GYOD folyósításának időtartama alatt végzett keresőtevékenységből adódó biztosítási jogviszony alapján folyósítanak;
- amennyiben az igénylő szakiskola, középiskola **nappali rendszerű képzésének tanulója,** illetve felsőoktatási intézmény nappali képzésben részt vevő hallgatója; vagy
- **ha az igénylő keresőtevékenységet folytat és munkaideje – az otthon történő munkavégzés kivételével - a napi 4 órát meghaladja.**

Általánosságban mikor kerül sor a GYOD-ra való jogosultság felülvizsgálatára?

Az ellátásra való jogosultság valamennyi feltételének fennállását a járási hivatalok kétfévente legalább egyszer felülvizsgálják. A felülvizsgálat valamennyi jogosultsági feltétel fennállására kiterjed, nem korlátozódik csak az önellátási képesség mértékének vizsgálatára.

Mikor szűnik meg a GYOD-jogosultság?

- ha az otthon gondozott gyermek már **nem tekinthető önellátásra képtelennek,**

- ha az otthon gondozott gyermek **meghal**,
- ha az ápolást, gondozást végző szülő vagy az otthon gondozott gyermek **tartózkodási joga megszűnt** vagy annak gyakorlásával felhagyott,
- amennyiben valamelyik **jogosultságot kizáró körülmény** következik be, illetve
- ha azt az ápolást, gondozást végző **szülő kérte**,
- amennyiben az ápolást, gondozást végző szülő a GYOD jogosultsági feltételeinek **felülvizsgálatára irányuló eljárást akadályozza**,
- ha az ápolást, gondozást végző szülő **a kötelezettségét nem teljesíti**.

Hová lehet fordulni, ha a GYOD-ra való jogosultság megszüntetésre kerül?

Az ellátások megállapítása iránti kérelmet elutasító, illetve a megállapított jogosultságot megszüntető határozat ellen jogorvoslatnak van helye.

Az ügyfél a döntés ellen közigazgatási pert indíthat. A keresetlevelet a vitatott közigazgatási cselekmény (másodfokú határozat) közlésétől számított harminc napon belül kell a vitatott cselekményt megvalósító közigazgatási szervhez (kormányhivatal) benyújtani. (A közigazgatási perre vonatkozó szabályokat a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény tartalmazza.)

Az ápolási díj

Az ápolási díj az állandó és tartós gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos személy (életkortól függetlenül) vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végző hozzátartozó ellátása. **Az ellátás célja, hogy rendszeres támogatást biztosítson azoknak, akik súlyosan fogyatékos, tartósan beteg állandó ápolásra, gondozásra szoruló hozzátartozójukról gondoskodnak.**

Tehát az ellátást nem a tartósan beteg, súlyosan fogyatékos személy, hanem az őt ápoló, gondozó hozzátartozó kapja.

Az ápolási díjnak három típusa van: alapösszegű, emelt összegű, valamint kiemelt ápolási díj.

A GYOD és az ápolási díj egymástól külön álló támogatási formák, viszont a jogosultság megállapítása során használt szempontrendszer majdnem azonos.

A részletesebb állapotvizsgálati módszer lehetőséget nyújt arra, hogy az otthon ápolott személy életkörülményeit a korábbinál differenciáltabban mérhessék fel.

Alapvető információk az ápolási díjról

Az alábbiakban az ápolási díj jogosultsági feltételeit, típusaival kapcsolatos legfontosabb információk tekinthetők át.

Ki lehet jogosult az ápolási díjra?

A házastárs, az egyeneságbeli rokon (szülő, gyermek, nagyszülő, unoka), az örökbefogadott, a

mostoha- és a nevelt gyermek, az örökbefogadó-, a mostoha- és a nevelőszülő, a testvér, az élettárs, az egyeneságbeli rokon házastársa, a házastárs egyeneságbeli rokona és testvére, és a testvér házastársa.

A fent megjelöltek mellett jogosult lehet az a személy:

- aki elhunyt házastársa egyeneságbeli rokonának vagy testvérének,
- aki a kérelem benyújtását megelőző 10 éven belül összesen legalább 3 évig nevelőszülőként háztartásában ellátott, a kérelem benyújtásakor utógondozói ellátásban nem részesülő, és vele egy háztartásban élő, nagykorúvá vált személynek a gondozását, ápolását végzi.

(Nevelőszülő: nevelőszülői foglalkoztatási jogviszonyban álló, illetve 2014. január 1-je előtt nevelőszülői vagy hivatásos nevelőszülői jogviszonyban állt személy.)

Alapösszegű ápolási díjra jogosult hozzátartozó:

Aki állandó és tartós gondozásra szoruló súlyosan fogyatékos személy (életkorra tekintet nélkül), vagy tartósan beteg 18 év alatti gyermek gondozását, ápolását végzi, és GYOD-ra nem jogosult.

Emelt összegű ápolási díjra jogosult hozzátartozó:

Aki fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos hozzátartozója gondozását, ápolását végzi, de a kiemelt ápolási díjra való jogosultság feltételeinek nem felel meg, és GYOD-ra nem jogosult.

Kiemelt ápolási díjra jogosult hozzátartozó:

Aki a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján „E” minősítési kategóriába sorolt (egészségi állapota 1-30% között van és orvosszakmai szempontból önellátásra nem vagy csak segítséggel képes) hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi.

Aki olyan hozzátartozójának gondozását, ápolását végzi, aki után a magasabb összegű családi pótlékot miniszteri rendeletben meghatározott súlyosságú betegségre vagy fogyatékosagra tekintettel folyósítják.

Hol és hogyan tudom benyújtani az ápolási díj iránti kérelmemet?

Az ápolási díj iránti kérelmet formanyomtatványon lehet benyújtani, az alábbi helyeken:

- a kérelmező lakcíme szerint illetékes **járási hivatalnál**,
- a kérelmező lakcíme szerint illetékes **települési önkormányzat polgármesteri hivatalánál** vagy közös önkormányzati hivatalánál, valamint
- a **kormányablaknál**.

A nyomtatvány papír alapon elérhető valamennyi járási hivatalnál, kormányablaknál és polgármesteri hivatalnál. Elektronikus formában a nyomtatvány megtalálható az EMMI

ügyfélszolgálati oldalán, a <http://emmiugyfelszolgalat.gov.hu/>, valamint a <http://csaladitudakozo.kormany.hu> oldalakon, és a fővárosi és megyei kormányhivatalok honlapjain.

Az ápolási díj összege

Az ápolási díj összege az ápolott, gondozott hozzátartozók számától független.

Mekkora az ápolási díj összege 2023-ban?

Ápolási díj típusa	összege
Alapösszegű ápolási díj	45 665 Ft
Emelt összegű ápolási díj	68 500 Ft
Kiemelt ápolási díj	82 200 Ft

Fontos tudni, hogy az ellátásból 10% nyugdíjjárulékot kell levonni. Azonban a saját jogú nyugdíjban részesülő személy az ápolási díj után nyugdíjjárulékot nem fizet.

Mekkora összegű ápolási díjat kapok, ha ezzel egyidejűleg más ellátást is folyósítanak számomra?

Az ápolási díj bruttó összege más rendszeres pénzellátásban részesülő személy esetén az ápolási díj és a másik pénzellátás bruttó összegének különbözete.

- példa: ha valaki 74 405 Ft-os kiemelt ápolási díjra lenne jogosult, de ezzel egyidejűleg már 28 500 Ft összegű GYES-t kap, akkor 45 905 Ft ápolási díjat kaphat.
- példa: ha valaki 41 335 Ft-os alap összegű ápolási díjra lenne jogosult, 28 500 Ft GYES folyósítása mellett további 12 835 Ft ellátást kaphat kézhez.

Az ápolási díj folyósításának ideje alatt más ellátásokra megszerezhető jogosultságok

Az ápolási díj folyósításai ideje:

- a nyugdíj megállapításakor szolgálati időnek számít,
- a megváltozott munkaképességűek ellátásai esetén előzetes biztosítási időnek számít,
- járulékfizetés nélkül jogosult egészségügyi ellátásra.

Hogyan folytathatok keresőtevékenységet az ápolási díj mellett?

Az ellátás folyósítása mellett legfeljebb napi 4 órában, otthon történő munkavégzés esetén időkorlát nélkül lehet keresőtevékenységet folytatni.

Az ápolási díjra való jogosultság megállapítását kizáró, illetve a fennálló jogosultság megszüntetését eredményező körülmények

Milyen esetekben nem állapítható meg ápolási díj?

- ha az ápolat személy két hónapot meghaladóan fekvőbeteg-gyógyintézeti, valamint nappali ellátást nyújtó vagy bentlakásos szociális intézményi ellátásban, óvodai elhelyezésben vagy gyermekvédelmi szakellátást nyújtó bentlakásos intézményi elhelyezésben részesül, illetve köznevelési intézmény tanulója vagy felsőoktatási intézmény nappali képzésben részt vevő hallgatója, **kivéve, ha**
 - a köznevelési intézményben eltöltött idő a kötelező tartózkodásra meghatározott időtartamot nem haladja meg,
 - az óvoda vagy a nappali ellátást nyújtó szociális intézmény igénybevétele, illetve a felsőoktatási intézmény látogatási kötelezettségének időtartama átlagosan a napi 5 órát nem haladja meg,
 - az intézmény látogatása, szolgáltatás igénybevétele csak az ápolást végző személy rendszeres közreműködésével valósítható meg, és ezt az intézmény vezetője igazolja
- ha az igénylő rendszeres pénzellátásban részesül, és annak összege meghaladja az ápolási díj összegét, de nem kell figyelembe venni:
 - az ápolási díj mellett megállapított saját jogú nyugellátást, korhatár előtti ellátást, szolgálati járandóságot, táncművészeti életjáradékot, átmeneti bányászjáradékot, rokkantsági ellátást vagy rehabilitációs ellátást, ha a nyugellátásra való jogosultság keletkezését megelőző napon súlyosan fogyatékos hozzátartozójára tekintettel alapösszegű vagy emelt összegű ápolási díjban, vagy kiemelt ápolási díjban részesül, és az ezt megelőző húsz éven belül ezen ápolási díjra való jogosultsága összeszámítva legalább 10 évig fennállt,
 - tartós ápolást végzők időskori támogatása összegét,
 - azt a táppénzt, amelyet az ápolási díj folyósításának időtartama alatt végzett keresőtevékenységéből adódó biztosítási jogviszony alapján folyósítanak,
- ha az igénylő szakiskola, középiskola nappali rendszerű képzésének tanulója, illetve felsőoktatási intézmény nappali képzésben részt vevő hallgatója; vagy
- ha az igénylő keresőtevékenységet folytat, munkaideje - az otthon történő munkavégzés kivételével - a napi 4 órát meghaladja.

Általánosságban mikor kerül sor az ápolási díjra való jogosultság felülvizsgálatára?

Az ellátásra való jogosultság valamennyi feltételének fennállását a járási hivatalok két évente legalább egyszer felülvizsgálják.

A felülvizsgálat valamennyi jogosultsági feltétel fennállására kiterjed, nem korlátozódik csak az ápolási-gondozási szükséglet vizsgálatára.

Milyen esetekben szűnik meg az ápolási díjra való jogosultság?

- az ápolat személy állapota az állandó ápolást már nem teszi szükségessé,
- az ápolást végző személy a kötelezettségét nem teljesíti,
- az ápolat személy meghal,
- az ápolást végző vagy az ápolat személy tartózkodási joga megszűnt vagy tartózkodási jogának gyakorlásával felhagyott,
- jogosultságot kizáró körülmény következik be,
- azt az ápolást végző személy kérte,
- az ápolást végző személy az ápolási díjra való jogosultság feltételeinek felülvizsgálatára irányuló eljárást akadályozza,
- a gyámhatóság elrendeli az ápolat személy utógondozói ellátását.

Hová lehet fordulni, ha az ápolási díjra való jogosultság megszüntetésre kerül?

Az ellátások megállapítása iránti kérelmet elutasító, illetve a megállapított jogosultságot megszüntető határozat ellen jogorvoslatnak van helye.

Az ügyfél a döntés ellen közigazgatási pert indíthat. A keresetlevelet a vitatott közigazgatási cselekmény (másodfokú határozat) közlésétől számított harminc napon belül kell a vitatott cselekményt megvalósító közigazgatási szervhez (kormányhivatal) benyújtani. (A közigazgatási perre vonatkozó szabályokat a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény tartalmazza.)

Gyakran ismételt kérdések

1. A GYOD megállapítása szempontjából kit tekintünk gyermeknek?

A GYOD nem csak a kiskorú gyermekét ápoló szülőnek állapítható meg, hanem mindenkinek, aki önellátásra képtelen gyermekét ápolja, gondozza, és emiatt még napi 4 órában sem tud az otthonán kívül végezhető kereső tevékenységet folytatni.

2. A GYOD megállapításakor kit tekintünk önellátásra képtelennek?

Önellátásra képtelen a gyermek, ha a szakértő/szakorvos e tényt szakvéleményben megállapítja.

A képesség értékelése során az ápolat személynek csakis a betegségéből, fogyatékosságából eredő funkcióvesztése értékelhető, az életkorból adódó funkcióhiány nem.

A GYOD-dal összefüggésben végzett vizsgálat esetén az ápolat gyermek önellátásra képtelensége akkor áll fenn, ha az állapotvizsgálat során meghatározott 24 pontból legalább 8 pontot kap.

3. Az ápolási díj, illetve a GYOD megállapítása szempontjából kit tekintünk tartósan betegnek?

Aki egészségi állapotára figyelemmel előreláthatóan 3 hónapnál hosszabb időtartamban ápolásra, gondozásra szorul.

4. Az ápolási díj, illetve a GYOD megállapítása szempontjából kit tekintünk súlyosan fogyatékos személynek?

Súlyosan fogyatékos személynek tekintjük azt, akinek

- **segédeszközzel vagy műtéti úton nem korrigálható módon látóképessége teljesen hiányzik**, vagy aliglátóként minimális látásmaradvánnyal rendelkezik, és ezért kizárólag tapintó - halló - életmód folytatására képes,
- **hallásvesztése** olyan mértékű, hogy a beszédnek hallás útján történő megértésére és spontán elsajátítására segédeszközzel sem képes és halláskárosodása miatt a hangzó beszéd érthető ejtése elmarad,
- **értelmi akadályozottsága genetikai, illetőleg magzati károsodás vagy szülési trauma következtében**, továbbá tizennegyedik életévét megelőzően bekövetkező súlyos betegség miatt közép súlyos vagy annál nagyobb mértékű, továbbá
- **aki IQ értékétől függetlenül a személyiség egészét érintő (pervazív) fejlődési zavarban szenved**, és az autonómiai tesztek alapján állapota súlyosnak vagy közép súlyosnak minősíthető (BNO szerinti besorolása: F84.0-F84.9 - autizmus),
- **mozgásszervi károsodása, illetőleg funkciózavara** olyan mértékű, hogy helyváltoztatása a külön jogszabályban meghatározott segédeszköz állandó és szükségeszerű használatát igényli, vagy állapota miatt helyváltoztatásra még segédeszközzel sem képes, vagy végtaghiánya miatt önmaga ellátására nem képes.

5. Mely állapotok tartoznak a BNO F84.0-F84.9 kategóriákba

- 84.0 Gyermekkori autizmus (autizmus infantilis)
- F84.1 Atípusos autizmus
- F84.2 Rett-szindróma
- F84.3 Egyéb gyermekkori dezintegratív zavar
- F84.4 Mentális retardációval és sztereotip mozgászavarral társuló túlzott aktivitás
- F84.5 Asperger szindróma
- F84.8 Egyéb pervazív (átható) fejlődési zavar

- F84.9 Nem meghatározott pervazív (átható) fejlődési zavar

6. A tartós beteg állapot, vagy súlyos fogyatékoság fennállását a háziorvos milyen dokumentációk alapján igazolja?

- A rehabilitációs hatóság súlyos fogyatékoság minősítését tartalmazó, érvényes és hatályos szakhatósági állásfoglalása vagy szakvéleménye, illetve a fogyatékosági támogatással összefüggő feladatkörében eljáró hatóság határozata.
- A szakmailag illetékes szakfelügyelő főorvos igazolása.
- A fekvőbeteg-szakellátást nyújtó intézmény vagy területileg illetékes szakrendelő intézet szakorvosa által kiadott zárójelentés, igazolás.
- A sajátos nevelési igény tényét megállapító, pedagógiai szakszolgálatként működő tanulási képességet vizsgáló szakértői és rehabilitációs bizottság, illetve az országos szakértői és rehabilitációs tevékenységet végző bizottság szakértői véleménye alapján.

7. Az ápolási díjra való jogosultság szempontjából ki minősül állandó és tartós ápolásra, gondozásra szoruló személynek?

Az ápolási díj megállapítása iránti eljárásban - kiemelt ápolási díj iránti kérelem kivételével - az ápoltság személy ápolási, gondozási szükségletének megállapítása állapotvizsgálat keretében történik. Amennyiben a járási hivatal nem rendelkezik az állapotvizsgálat lefolytatásához szükséges, jogszabályban előírt szakértelemmel, annak lefolytatása céljából a hivatal szakértőt rendel ki.

A vizsgálatot végző személy az ápolás helyszínén történő vizsgálat időpontjáról az ápolást végző személyt a vizsgálat lefolytatását legalább öt nappal megelőzően értesíti.

8. Mi alapján állapítja meg az ápolási díj igénylése esetén a szakértő az állandó tartós ápolás, gondozás szükségességének fennállását?

A vizsgálatot végző személy az állandó és tartós ápolási, gondozási szükséglet fennállásának, illetve a fokozott ápolást igénylő súlyosan fogyatékos állapot fennállásának tényét az ápoltság személy lakóhelyén, kormányrendeletben meghatározott értékelési szempont- és pontozási rendszer alapján elvégzett vizsgálat megállapításaira, valamint az ápoltság személy önkiszolgáló képességére vonatkozó hivatalos iratra – így különösen a kórházi zárójelentésre – alapozva állapítja meg.

9. Mikor áll fenn az ápolási díj szempontjából az ápolási, gondozási szükséglet?

Alap gondozási szükséglet akkor áll fenn, ha az ápoltság személy legalább 6, de legfeljebb 9 pontot kap. Fokozott ápolási szükséglet akkor áll fenn, ha az ápoltság személy legalább 10 pontot kap.

Gondozási szükséglet nem áll fenn, ha az ápolat személy a gondozási szükséglet fennállásának megállapítására meghatározott értékelési szempont- és pontozási rendszer alapján legfeljebb 5 pontot kap.

10. Mely esetben kell a GYOD tekintetében a szülőt az ápolási tevékenység ellátásában egészségi állapota miatt akadályozottnak tekinteni?

Ha a legalább három hónap időtartamban fennálló akadályozottság tényét a háziorvos szakmai vélemény kiállításával igazolja. A szakmai vélemény érvényességi ideje legfeljebb 1 év.

A fentiekén túl a szülőt az ápolási tevékenység ellátásában egészségi állapota miatt akadályozottnak kell tekinteni, ha a komplex minősítése alapján „E” minősítési kategóriába sorolják be.

11. Kaphat-e a szülő ápolási díjat, ha a GYOD megállapítása iránti kérelmét elutasították?

Ha az ellátás iránti igény benyújtása, vagy a jogosultság felülvizsgálata során a GYOD-ra való jogosultságot nem állapítják meg, vagy megszüntetik azért, mert az önellátási képesség hiányának mértéke a vizsgálatkor nem éri el a GYOD-ra való jogosultság mértékét, **továbbra is lehetőség van ápolási díj megállapítása iránti kérelem benyújtására.**

12. Mikor jogosult a szülő a saját jogú nyugellátás, korhatár előtti ellátás, szolgálati járandóság, táncművészeti életjáradék, átmeneti bányászjáradék, rokkantsági ellátás vagy rehabilitációs ellátás mellett a teljes összegű ápolási díjra, illetve GYOD-ra?

Ezek az ellátások akkor folyósíthatóak együtt teljes összegben az ápolási díjjal és a GYOD-dal, ha a jogosultság keletkezését megelőző napon a szülő ápolási díjra vagy GYOD-ra volt jogosult, és az ezt megelőző húsz éven belül a GYOD-ra, illetve súlyosan fogyatékos gyermekre tekintettel ápolási díjra való jogosultsága összességében legalább 10 évig fennállt.

13. Mennyi a GYOD összege, ha a szülő azon gyermekére tekintettel, akinek ápolása/gondozása miatt GYOD-ra jogosult, gyermekgondozást segítő ellátásban részesül?

Ebben az esetben az ellátás összege a gyermekgondozást segítő ellátás (28 500 Ft) és a gyermekek otthongondozási díja bruttó havi összegének különbözete, azaz 2021 februárjától bruttó 118 815 Ft.

14. Mennyi a GYOD összege, ha a szülő másik gyermekére tekintettel pl. csecsemőgondozási díjban vagy gyermekgondozást segítő ellátásban részesül?

Ha a szülő másik gyermekére tekintettel részesül a gyermekek után folyósítható ellátásban, ebben az esetben a gyermekek otthongondozási díja teljes összegben (2021.

februárjától bruttó 147 315 Ft) kerül megállapításra. Ugyanezen szabály érvényesül akkor is, ha a szülő a három vagy több kiskorú gyermek nevelése esetén gyermeknevelési támogatásban részesül.

15. Az ápolási díj illetve a GYOD folyósítási ideje figyelembe vehető-e a nők kedvezményes nyugdíjára (Nők 40) való jogosultság megállapításakor?

Öregségi teljes nyugdíjra életkorától függetlenül jogosult az a nő is, aki legalább negyven év jogosultsági idővel rendelkezik.

Jogosultsági időnek minősül a kereső tevékenységgel járó biztosítási vagy azzal egy tekintet alá eső jogviszonnyal megszerzett szolgálati idő.

Ezen túl a szolgálati időbe, korlátozott mértékben bele kell számítani

- a terhességi-gyermekágyi segélyben, csecsemőgondozási díjban, gyermekgondozási díjban,
- gyermekgondozást segítő ellátásban, gyermekgondozási segélyben,
- gyermeknevelési támogatásban,
- gyermekek otthongondozási díjában és a
- súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére tekintettel megállapított ápolási díjban eltöltött időtartamot is.

Abban az esetben, ha valakinek **gyermekek otthongondozási díját**, vagy a súlyosan fogyatékos vér szerinti vagy örökbe fogadott gyermekére tekintettel ápolási díjat állapítottak meg, **annak folyósítási idejéből 10 év számítható be a megállapításhoz szükséges 40 évnyi szolgálati időbe.**

16. Az ápolási díj, illetve a GYOD folyósítási ideje alatt igénybe lehet-e venni a házi segítségnyújtó szolgálatot?

Igen, a házi segítségnyújtás keretében az ápolást végző szülőnek segítség nyújtható, illetve az ápolat gyermek átmenetileg, de egybefüggően legfeljebb 1 hónapos időtartamban ellátható, ha

- az ápolat gyermek egészségi állapota ezt indokolja,
- akadályoztatása miatt a szülő az ápolási, gondozási tevékenységet nem tudja ellátni.

17. Megállapítható-e az ápolási díj, illetve a GYOD annak a személynek, akinek tartósan, súlyosan fogyatékos gyermeke/hozzá tartozója kollégiumi ellátásban részesül, és csak hétvégeken tartózkodik otthon?

Ha a tartósan beteg gyermek, súlyosan fogyatékos gyermek csak hétvégén tartózkodik otthon, az ápolási díj, és a GYOD megállapítására nincs lehetőség.

18. Megállapítható-e az ápolási díj, illetve a GYOD a szülőnek/hozzá tartozónak, ha az általa ellátott személy/gyermekek általános iskolába jár, és igénybe veszi a napközi ellátást?

Az ellátásokat abban az esetben lehet megállapítani, ha a tartósan beteg gyermek csak a kötelező tanórai foglalkozásokon, valamint a kötelező tartózkodásra meghatározott további időtartamokban van az általános iskolában.

19. Az ápolt halála esetén mikor szüntetik meg az ápolási díj és a GYOD folyósítását?

Az ápolt személy halála esetén az ellátásra való jogosultságot a halál időpontját követő harmadik hónap utolsó napjával kell megszüntetni.

Védendő fogyasztók

Mire jogosultak a védendő fogyasztók?

A rezsi költségek változására vonatkozó szabályok egyelőre nem érintik a védendő fogyasztókat hosszú évek óta megillető eddigi kedvezményeket, azonban a jelenlegi megszorítások közepette nem árt tisztában lenni azzal, hogy egyáltalán ki minősül védendő fogyasztónak, ugyanis őket bizonyos minimális kedvezmények és eltérő bánásmód illeti meg.

A védendő fogyasztó kategóriába egyrészt bizonyos szociálisan rászorult, másrészt a fogyatékossgal élő fogyasztók tartozhatnak, akiket eltérő jogosultságok illetnek. Így e kategóriákon belül a szociálisan rászorulóknak bizonyos kedvezményekre, a fogyatékossgal élő emberek pedig eltérő bánásmódra tarthatnak igényt. Azok a fogyatékossgal élő emberek, akik szociálisan rászorulóknak is minősülnek, jogosultak lehetnek a védendő fogyasztókat megillető összes kedvezményre és eltérő bánásmódra. Például díjtartozás esetén ők is kérhetnek részletfizetést. Védendő fogyasztó az lehet, akit – ha a feltételek fennállnak – ilyen fogyasztóként nyilvántartásba vesznek.

Szociálisan rászorult védendő fogyasztók körébe többnyire bizonyos szociális, illetve gyermekvédelmi ellátásokban részesülők tartozhatnak, például akik ápolási díjra, gyermekek otthongondozási díjára, stb. jogosultak. A szociálisan rászorult védendő fogyasztók a villamosenergia, földgáz, víziközmű szolgáltatás díjaival kapcsolatban fizetési halasztásra,

részletfizetési kedvezményre, a villamos energia, illetve földgáz szolgáltatás vonatkozásában pedig előre fizető mérő felszerelésére lehetnek jogosultak.

A fogyatékossgal élő védendő fogyasztók közé azok tartozhatnak, akik vakok személyi járadékában, vagy fogyatékosági támogatásban részesülnek, illetve – ellátások hiányában is – azok, akik esetében a villamos energia, földgáz szolgáltatás, víziközmű szolgáltatás kikapcsolása, felfüggesztése, vagy a szolgáltatás megszakadása életüket, egészségüket közvetlenül veszélyezteti. A fogyatékosági támogatásra/vakok személyi járadékára fennálló jogosultságra 30 napnál nem régebbi igazolást a fővárosi/megyei kormányhivatal családtámogatási osztályától lehet kérni.

A fogyatékossgal élő védendő fogyasztók különleges bánásmódra tarthatnak igényt, ami elsősorban az állapotukból eredő hátrányokat, nehézségeket hivatott kompenzálni. Különleges bánásmód lehet például:

- a fogyasztó 12 havonta 1 alkalommal rendkívüli ingyenes mérő felülvizsgálatot kérhet;
- kérheti, hogy a számlát készpénzben egyenlíthesse ki a felhasználási helyen;
- segítségnyújtást igényelhet a számla értelmezéséhez (pl. nagyobb betűvel nyomtatás, megmagyarázás);
- kérheti műszakilag kivitelezhető különleges mérőhely kialakítását, stb.

A vállalkozókat megillető kedvezmények

A vállalkozókra vonatkozó adózási szabályokról szóló korábbi tájékoztatónkban bemutattuk az átalányadózás lehetőségét, valamint hogy kik választhatják továbbra is a KATA szerinti adózást. Jelen tájékoztatónkban pedig a vállalkozókat is megillető különféle adó és egyéb közterhekre vonatkozó kedvezményeket ismertetjük.

A személyi jövedelem adóhoz kapcsolódó kedvezmények

Azok az egyéni vállalkozók, akik a Szja tv. alapján adóznak – akár a vállalkozói jövedelem szerinti adózást, akár az átalányadózást válasszák is – igénybe vehetik a személyi jövedelemadóhoz kapcsolódó, a Szja tv. által szabályozott, adóalapot csökkentő alábbi kedvezményeket: családi kedvezmény, első házasság kedvezménye, négy, vagy több gyermeket nevelő anyák kedvezménye, személyi kedvezmény, valamint a 25 év alatti fiatalok kedvezménye.

E kedvezményekről, legalábbis közülük azokról, amelyek többeket érinthetnek, igyekszünk kicsit részletesebb tájékoztatást nyújtani, mert az eddig a KATA szerint adózó vállalkozók ilyen

kedvezményeket nyilvánvalóan nem érvényesíthettek, ezért ezek számukra esetleg nem teljesen ismertek.

Személyi kedvezmény

A súlyosan fogyatékosnak minősülő magánszemélyek, köztük az egyéni vállalkozók az összevont adóalapjukat – ami az átalányadózók esetében az átalányban megállapított jövedelmük adómentes értékhatárt meghaladó részét jelenti – személyi kedvezményként havonta a minimálbér egyharmadával csökkenthetik.

Ez az összeg idén – 200.000 forint minimálbérrel számolva – havonta 66.670 forint, ami havi 10.005 forinttal kevesebb személyi jövedelemadó megfizetését teszi lehetővé számukra.

A személyi kedvezmény érvényesítésére az az egyéni vállalkozó jogosult, aki rokkantsági járadékban, vagy fogyatékosági támogatásban részesül, illetve aki a 335/2009. (XII. 29.) kormányrendelet által felsorolt valamely megbetegedésben szenved.

A személyi kedvezmény egyébként a családi kedvezményt és az első házások kedvezményét megelőző sorrendben érvényesíthető.

Családi kedvezmény

A Szja tv. szerint adózó egyéni vállalkozók az összevont adóalapjukat – ami a vállalkozói jövedelem szerinti adózás esetén a kivét, átalányadózásnál pedig az átalányban megállapított jövedelem – a családi kedvezménnyel is csökkenthetik.

A családi kedvezményt az alább felsorolt helyzetben lévő magánszemély, illetve egyéni vállalkozó érvényesítheti:

- az a szülő (vérszerinti, örökbefogadó szülő, valamint a szülő házastársa és élettársa,), aki háztartásában családi pótlékra (nevelési ellátás, iskoláztatási támogatás) jogosult gyermeket nevel;
- a várandós nő a magzata fogantatásának 91. napjától a születés időpontjáig;
- az a magánszemély, vállalkozó, aki rokkantsági járadékra jogosult;
- illetve aki saját jogán részesül családi pótlékban (ideértve a magasabb összegű családpótlékot is.)

A havonta járó családi kedvezmény mértéke az eltartottak számától függ, és azt a magánszemély/egyéni vállalkozó kedvezményezett eltartottanként veheti igénybe. Kedvezményezett eltartottnak minősül pl. a családi pótlékra jogosult gyermek akkor is, ha ezt saját maga után kapja, továbbá a magzat, illetve a rokkantsági járadékra jogosult személy. Eltartott az, aki kedvezményezett eltartottnak minősül, illetve az a gyermek, aki után a szülő már nem jogosult családi pótlékra, de annak összege szempontjából még figyelembe kell venni, pl. mert felsőfokú tanulmányokat folytat.

Családi kedvezményként 1 eltartott esetén az egyéni vállalkozó havonta 66.670 forinttal csökkentheti az összevont adóalapját, amivel 10.005 forint adó megfizetése alól mentesül. 2 eltartott esetén a családi kedvezmény mértéke kedvezményezett eltartottanként havonta 133.330 forint, ami személyenként 20.000 forint adó megtakarítását jelenti.

3, vagy ennél több eltartott esetén a családi kedvezmény havonta kedvezményezett eltartottanként 220.000 forint, aminek az adó tartama 33.000 forint.

Példával szemléltetve az elmondottakat:

4 tagú családban 2 gyermeket nevelnek, az egyik középiskolás, utána az egyéni vállalkozó szülő kapja a családi pótlékot, ő tehát kedvezményezett eltartottnak minősül. A másik gyerek egyetemista, aki után családi pótlék már nem jár, de a családi kedvezmény szempontjából eltartottnak minősül. Az egyéni vállalkozó szülő rokkantsági járadékra jogosult, tehát maga is kedvezményezett eltartottnak tekinthető. A példabeli egyéni vállalkozó havonta 2 kedvezményezett eltartott után jogosult a családi kedvezményre, melynek mértékét viszont 3 eltartott figyelembevételével kell kiszámítani az egyetemi tanulmányokat folytató gyermek miatt. Így a kedvezmény mértéke kedvezményezett eltartottanként havonta 220.000 forint, vagyis ez a vállalkozó havonta kétszer 220.000, azaz 440.000 forinttal csökkentheti az adóalapját, így összesen kétszer 33.000 Ft, azaz 66.000 forinttal kevesebb személyi jövedelemadót kell megfizetnie.

A személyi és a családi kedvezmény együttes érvényesítése

Ha a vállalkozó rokkantsági járadékban részesül, akkor a fentebb tárgyalt személyi kedvezmény érvényesítését követően családi kedvezményre is jogosult, amit a következők szerint tud érvényesíteni: először személyi kedvezményként havonta a minimálbér egyharmadával csökkenti az adóalapját. Ennek összege idén – 200.000 forint minimálbérrel számolva – havonta 66.670 forint, ami havi 10.005 forinttal kevesebb személyi jövedelemadó megfizetését teszi lehetővé. Ezt követően a családi kedvezményt is érvényesítheti, melynek mértéke havonta 1 kedvezményezett eltartottként 66.670 forint, ami szintén 10.005 forint adó csökkentést jelent. Ez a vállalkozó tehát személyi és családi kedvezménnyel havonta összesen 20.010 forinttal kevesebb adót fizet. Mindez természetesen akkor is igaz, ha a rokkantsági járadékos vállalkozó családjában több eltartott személy is él, így a családi adókedvezmény mértéke változik.

Családi járulékkedvezmény

Erre a kedvezményre a 2019. évi CXXII. törvény (Tbj.) alapján azok a biztosított magánszemélyek/egyéni vállalkozók lehetnek jogosultak, akik a fentebb tárgyalt családi kedvezményt is érvényesíthetik, azonban azt nem tudják teljes egészében igénybe venni. A járulékkedvezménnyel valójában a fizetendő társadalombiztosítási járulék összege csökkenthető.

A járulékkedvezményt úgy kell kiszámítani, hogy a biztosított magánszemélyt megillető családi kedvezményt csökkenteni kell azzal az összeggel, amit családi kedvezményként akár maga a jogosult, akár családtagjával megosztva már érvényesített. A járulékkedvezmény ezen fennmaradó összeg 15 %-a, az azonban nem lehet több az általa fizetendő társadalombiztosítási járulék összegénél.

Például ha egy egyedül álló vállalkozó 2 gyermek után jogosult családi kedvezményre, akkor adóalapját összesen 266.000 forinttal csökkentheti. Tegyük fel, hogy az adóalapja csak havi 220.000 forint, így a családi kedvezményt nem tudja teljes egészében érvényesíteni. Ebben az esetben a fennmaradó 46.600 forint az az összeg, aminek a 15 %-a (kb. 6990 forint) lesz járulékkedvezményként érvényesíthető, azaz a példabeli vállalkozó ezt az összeget vonhatja le az általa fizetendő társadalombiztosítási járulékából.

Azok az átalányadózást választó vállalkozók, akiknek a bevételük alapján személyi jövedelemadót fizetniük nem kell, mert például az nem éri el a 2.000.000 forintot, társadalombiztosítási járulékot ennek ellenére fizetnek, mégpedig a járulékfizetési alsó határ alapján, ami a minimálbérhez, középfokú végzettséget, szakképesítést igénylő tevékenység esetén pedig a garantált bérminimumhoz igazodva annak 18,5 %-a.

A most tárgyalt családi járulékkedvezménnyel ezek a vállalkozók is csökkenthetik az általuk fizetendő társadalombiztosítási járulékot, ha egyébként jogosultak családi kedvezményre, melyet a személyi jövedelemadóval kapcsolatban nem tudnak teljes mértékben igénybe venni.

Szociális hozzájárulási adókedvezmény

A különféle kedvezményekről szólva fontos említést tenni a megváltozott munkaképességű vállalkozókat megillető szociális hozzájárulási adókedvezményről is.

Az egyéni vállalkozóknak, ha a vállalkozói jövedelem szerinti adózást alkalmazzák a kivét, az átalányadózást választó vállalkozók pedig az átalányban megállapított személyi jövedelemadó köteles jövedelmük (de mindkét esetben legalább a minimálbér 112,5 százaléka alapján) 13 százalékos mértékű szociális hozzájárulási adót kötelesek fizetni.

A szociális hozzájárulási adóról rendelkező 2018. évi LII. törvény (Szochotv.) alapján a megváltozott munkaképességűnek minősülő egyéni vállalkozót a saját maga után fizetendő adóból részkedvezmény illeti meg.

A részkedvezmény az egyéni vállalkozó által maga után megállapított adóalap, de legfeljebb a minimálbér kétszerese után fizetendő, jelenleg 13 százalékos mértékű adó összege. A jelenleg érvényes minimálbérrel számolva ez azt jelenti, hogy a megváltozott munkaképességű egyéni vállalkozónak havonta legfeljebb 400.000 forint adóalap után nem kell szociális hozzájárulási adót megfizetnie.

Megváltozott munkaképességűnek az az egyéni vállalkozó minősül,

a) akinek az egészségi állapota a rehabilitációs hatóság komplex minősítése alapján 60 százalékos vagy kisebb mértékű, vagy

b) aki 2011. december 31-én – a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló törvény alapján megállapított – I., II., vagy III. csoportos rokkantsági, baleseti rokkantsági nyugdíjra volt jogosult és a megváltozott munkaképességű személyek ellátásairól és egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXCI. törvény alapján rokkantsági ellátásban vagy rehabilitációs ellátásban részesül.

Ezeket a családtámogatásokat vehetitek igénybe 2023-ban

1. Otthonteremtési támogatások
2. CSOK 2023 - Családi Otthonteremtési Kedvezmény
3. Kamattámogatott CSOK-hitel többgyermekeseknek
4. Falusi CSOK
5. Nem lakáscélú támogatások
6. Babaváró - egy speciális gyermekvállalási támogatás
7. Hiteltartozás-csökkentő támogatások
8. Jelzáloghitel-tartozás csökkentés
9. Diákhitel-tartozás felfüggesztés, csökkentés és elengedés
10. Adó- és illetékkedvezmények
11. Ingatlanhoz kapcsolódó kedvezmények
12. ÁFA-visszatérítés
13. Illetékkedvezmény
14. Közjegyzői díj csökkentés
15. Személyi jövedelemadóhoz kapcsolódó kedvezmények
16. Első házások kedvezménye
17. Családi adó- és járulékkedvezmény
18. Négy- vagy többgyermekes anyák SZJA-mentessége
19. 25 év alattiak SZJA-mentessége
20. 30 év alatti anyák SZJA-mentessége
21. Gyermek után járó alkalmankénti juttatások

- 22. Anyasági támogatás
- 23. Életkezési támogatás - Babakötvény
- 24. KRESZ vizsga és nyelvvizsga díjának visszatérítése
- 25. Gyermek után járó rendszeres pénzbeli és természetbeni ellátások
- 26. Természetbeni ellátások
- 27. Gyermekétkeztetési kedvezmény
- 28. Ingyenes tankönyv

Ezekről a támogatásokról bővebben az alábbi linken lehet olvasni:

<https://tudastar.money.hu/ismerteto/ezeket-a-csaladtamogatasokat-vehetitek-igenybe-2023-ban/#nem-lakascelu-tamogatasok>

2023. február 14.

Hivatkozások:

<http://www.meosz.hu/blog/lenyeges-jogszabalyvaltozasok-2021-ben-a-mozgaskorlatozott-emberek-eletemben/>

<http://www.meosz.hu/mozgaskorlatozott-vagyok/emelt-osszegu-csaladi-potlek/>

<http://www.meosz.hu/blog/jovedelemkorlatozas-nelkul-vegezheto-munka/>

<http://www.meosz.hu/blog/lenyeges-jogszabalyvaltozasok-2021-ben-a-mozgaskorlatozott-emberek-eletemben/>

<https://cst.tcs.allamkincstar.gov.hu/ell%C3%A1t%C3%A1sok/csal%C3%A1dip%C3%B3tl%C3%A9k.html>

<https://www.penzcentrum.hu/egeszseg/20210718/apolasi-dij-2021-az-apolasi-dij-osszege-2021-ben-az-apolasi-dij-utalasa-mikor-jon-az-apolasi-dij-1116253>

https://nav.gov.hu/nav/szolgaltatasok/kalkulatorok/csaladi_kedvezmeny_kalk

<https://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:puu4DuivNIgJ:https://emmiugyfelszolgalat.gov.hu/szocialis/tajekozato-gyermekek/gyod-apdij-2021+&cd=1&hl=hu&ct=clnk&gl=hu>

https://jogvadasz.com/2016/02/28/tartosan-beteg-gyermek-ingyenes-etkezes/?fbclid=IwAR0Y753esKglk_G1Pmiav967OR0Jju-zpu9exFVu8y5ckkwi5IA_1ULabJ8

<http://info.kezenfogva.hu/szolgaltatasok/23615?fbclid=IwAR0CPXNNOqSon50IH-pHkDzGK8BPelcOLi8fTJajcl7aO6UKbLG-HZe7U88>

<https://www.nyugdijguru.hu/elvezett-paradicsom/a-megvaltozott-munkakepessegu-szemelyek-ellatasainak-elofelteteleiről-es-a-rehabilitacios-ellatasrol?fbclid=IwAR0MYv6pgUUFMkvxE368JOZz91yxxnf7JYO1hG59yZqpTpGWDcj1yTJJw1E>

http://info.kezenfogva.hu/szolgaltatasok/23630-a-megvaltozott-munkakepessegu-szemelyek-ellatasai-rehabilitacios-ellatas?fbclid=IwAR3zigOrjCSuDQ5YP9LTZ95dhID5plLF_T2L_T27u88nk-2lfpUaEe1Y3fQ

<http://info.kezenfogva.hu/szolgaltatasok/23629>

<https://zsebremegy.hu/rendszeres-ellatasok/csaladi-potlek-kisokos/>

<http://www.kormanyhivatal.hu/download/6/1f/73000/GYIK%20Csal%C3%A1di%20p%C3%B3tl%C3%A9k.pdf>

<https://5percado.hu/sulyos-fogyatekossag-adokedvezmenye/>

<https://zsebremegy.hu/adozas/csaladi-adokedvezmeny-osszege-igenylese/>

<http://www.kormanyhivatal.hu/hu/bekes/jarasi-hivatalok/jarasi-hivatalokban-intezhető-ugyek/hatosagi-ugykorok/kozgyogyellatas>

<https://egbiztpenzbeli.tcs.allamkincstar.gov.hu/ell%C3%A1t%C3%A1sok/betegs%C3%A9g-eset%C3%A9n/egyszeri-seg%C3%A9ly.html>

<http://www.kormanyhivatal.hu/hu/budapest/jarasok/gyod?fbclid=IwAR12yLm077mUFS6JqPniWnABiRnS0shWF8peK25Wq6HcvyMrIQMDQIHmo>

http://www.kormanyhivatal.hu/download/0/52/05000/GYOD%20-%20Gyermekek%20otthongondoz%C3%A1si%20d%C3%ADja%20-%20SZAKV%C3%89LEM%C3%89NY.pdf?fbclid=IwAR1aVtWI66vdGjQELCCsuD3Dr_hHxDY4_B_ua6D5Ey2nEc_qtLc6AWKos84

<https://www.jogszabalykereso.hu/cikkek/apolasi-dij-igenylese-es-osszege>

<https://www.nyugdijguru.hu/nyugdij/megvaltozott-munkakepessegu-ellatasai/ellatasok-melletti-munkavegzes/rokkantsagi-es-rehabilitacios-ellatas-melletti-munkavegzesre-vonatkozó-szabalyok-2019-ben>

<https://www.penzcentrum.hu/biztositas/89-400-forintot-is-bukhatsz-evente-csak-egy-orvosi-igazolas-kell-az-adokedvezmenyhez.1073461.html>

<https://officina.hu/gazdasag/128-csaladi-adokedvezmeny-kalkulator>

<https://nyugdijbiztositas.tcs.allamkincstar.gov.hu/hu/aktualit%C3%A1sok/2474-t%C3%A1k%C3%A9koztat%C3%B3-a-nyugell%C3%A1t%C3%A1sok-%C3%A9s-egyes-m%C3%A1s-ell%C3%A1t%C3%A1sok-2023-janu%C3%A1r-havi-emel%C3%A9s%C3%A9r%C5%91l.html>

<https://officina.hu/gazdasag/318-mi-mennyi-2023>

<https://egbiztpenzbeli.tcs.allamkincstar.gov.hu/ell%C3%A1t%C3%A1sok/betegs%C3%A9g-eset%C3%A9n/utazasi-koltsegteritesi-tamogatas.html>